UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
FEB 19 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2361

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.75
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 7 South Boston, Mass., Vasario (February) 12 d. 1920 m. **Metai VII.**

Pabaltijos Tautų Pripažinimas.

Cristian Science Monitor korespondentas praneša iš Londono,kad Pabaltijoje padėjimas yra kritiškas. Jis praneša, kad Anglijos atstovas Pabaltijos, col. Tallents pranešė Anglijos valdžiai, kad neužtenka Latvijos, Estonijos ir Lietuvos de facto valžių pripažinimo, bet reikia kad visi talkininkai pripažintų tų šalių de jure valdžias. Tuomet Lietuva, Estonija ir Latvija bus išgelbėtos nuo materialio bankruto ir nuo anarchijos — sako Tallents.

Talkininkai nepripažindami de jure valdžių Lietuvos, Estonijos ir Latvijos tiesiog stumia tas šalis dėties su Rusijos bolševikais ir vest prekybą su Vokietiją.

Monitor plačiai aprašo Pabaltijos šalių ekonominius ir politinius reikalus.

JUDENIČIUS IŠVYTAS IŠ ESTONIJOS.

Estonijos valdžia prisakė rusų generolui Judeničiui ir jo štabui likviduiti jo armijos likučius ir išsidangint iš Estonijos.

VOKIETIJA SKELBS KARĖS KALTININKUS.

Kuomet talkininkai reikalauja bausmės buvusiam Vokietijos Kaizeriui ir kitiems Vokietijos valdonams, kaipo karės kaltininkams, — tat Vokietijos valdžia dirba surašą augštų talkininkų karininkų ir skelbs juos, kaipo karės kaltininkais.

Nepavyko užkariaut pasaulį, tat dabar sugriuvusi Vokietija karės kaltininkų jieško.

Odessą paėmė Rusijos bolševikai. Anglijos laivynas juos bombardavo.

Iš Amerikos.

RUSAI NORI DEPORTAVIMO.

San Francisco, Cal. — rusai savo mass-mitinge, skaičiuje 1000 žmonių išnešė rezoliuciją, kurioje išreiškė norą buti deportuotais iš Amerikos Rusijon.

PLANUOJAMA DIDELIS GELŽKELIO DARBININKŲ STREIKAS.

Detroite atsibuvo pasitarimas Suv. Valstijų gelžkelių ir traukinių taisimo darbininkų atstovų.

Išreikšta darbininkų neužsiganėdinimas begaliniais samdytojų prižadais ir išnešta rezoliucija,kurioje užreiškiama, kad jei valdžia neišpildys reikalavimų, tat vasario 17, 7 val. ryto išeis į streiką 30,000 gelžkelio darbininkų.

Atsižymėję Lietuvos Karžygiai.

Kuomet Amerikos armijos kareiviai atsižymėdavo karės lauke, tat amerikonų laikraščiai talpino atsižymėjusių kareivių paveikslus ir didelius aprašymus. Jų tarpe matėme daug lietuvių.

Bet mums lietuviams yra labai svarbu žinoti kas atsižymi Lietuvos laukuose, kovoje prieš besiveržiančius į Lietuvą ginkluotus plėšikus.

"Sandaros" gautame "Kariškių Žodyje", No. 2,sausio 9, 1920, randame puikius aprašymus veikimo ir randame vardus atsižymėjusių Lietuvos karžygių.

Kadangi mes Amerikos lietuviai dar neturime progos buti su tais savo broliais, tat čia paduodame nors jų vardus.

Valstybės Prezidento įsakymu už narsumą apdovanota kryžium "Už Tėvynę" šie kariškiai:

1 laipsnio

II pėstininkų pulko.

KAREIVIAI:

Danelevičius Juozas, Griškis Vincas, Naujokas Jonas, Akelis Liudas, Šakalis Bronius, Bogurskas Viktoras, Zamžickas Albinas,Blusevičius Jonas, Turlaitis Leonas, Uselis Juozas, Reklaitis Petras, Lepaitis Pijušas, Rozenbergas Ignotas, Laužius Vincas, Jusevičius Ignas, Kaliašinskas Vincas, Petraitis Jonas, Mažietis Vincas, Aštromskas Bernotas, Bukšnys Juozas, Slinskas Vincas,Bandrevičius Jonas, Plaušinaitis Antanas, Dobilas Kazys, Pakarklis Jonas, Petravičia Juozas, Mačiulis Stasys, Gecevičius Juozas, Mažeika Juozas, Talauskas Juozas, Benešiunas Andrius, Blinstrupis, Tamulevičius Andrius, Tifnius Jonas, Jackevičius Vladas, Kubokas Juozas, Kybartas Augustinas, Sabakonis Stasys, Beniulis Vincas, Mortuzas Juozas, Samatauskas Petras, Stankevičius Kazys, Kazakevičius Adomas, Menžickas Juozas, Brauba Vincas, Pošukinas Ignotas, Žaldaris Petras, Pauliukevičius Juozas, Peskaitis Antanas, Kybartas Augustinas, Dabašinskas Antanas, Šukys Antanas, Orentas Jonas, Ulevičius Juozas, Labašauskas Juozas, Poderis Antanas, Šiškis Antanas, Stankaitis Vincas Baziliauskas Antanas, Benešiunas Vincas, Sinkevičius Vincas, Šokalinskas Pranas, Grabauskas Vincas, Belonožka Pranas, Muzmickas Stasys, Stangalinis Kasparas, Turmonavičius Motiejus, Beiriunas Antanas, Lesickas Simas, Vilbutas Jonas, Žemaitis Jonas Tarnauskas Antanas, Počenga Jurgis, Vičas Antanas, Paltanavičius Salemonas, Smilgaitis Juozas, Josaitis Vincas, Tamoševičius Antanas, Stankevičius Febijonas, Baltrušaitis Jurgis, Mušketas JonasTamulevičius Motiejušas, Dogilius Adomas, Juškaitis Motiejus, Žilinevičius Gabrilius, Astaševičius Antanas, Ramanauskas Zigmas, Vaičius Kazys, Macevičius Vincas, Simonaitis Kazys, Aleksevičius Antanas, Kapčinskas Jonas, Aleksandravičius Jurgis, Sakalauskas Pranas, Vekeris Vincas, Miknevičius Kazys, Bartininkas Alfonsas, Kerušauskas Stasys, Kerušauskas Jonas, Bernatavičius Bronius, Silickas Ipolitas, Petrikinas Antanas, Vitkauskas Petras, Daukšys Jonas,Anrdiunaitis Jonas, Prekevičius Jonas, Stankevičius Bronius, Čekanavičius Juozas, Sližys Jurgis, Balaitis Antanas, Vaišnora Vincas.

1-os Baltgudžių kuopos.

KAREIVIAI:

Baltrušis Jurgis, Kibickis Mečius,Voiciekovskis Mykolas, Romanovas Jurgis, Rombovičius Mečius, Mazol Aleksiejus, Jutkelo Vladas, Šolom Gilel, Rameiko Aleksandras, Silkiner Chaim, Dubickis Jonas, Pečiulaitis Jonas, Rinkevičius Jonas, Vasilievas Astofijus, Suchodolskis Jonas, Vladyševskis Pranas, Radiušas Jonas Pečiura Bronius, Žuk Juozas, Barnatavičius Mečius, Rondeiko Karolis,Kravackis Napoleonas, Pupel Povilas, Gelažunas Juozas, Baer Vilius, Jagello Ignas, Bržežinskas Jonas, Ermark Konstantas, Kochanovskis Aleksas.

Panevėžio b-no.

KAREIVIAI:

Survila Stasys, Krikštaponis Jonas, Skirialis Povilas, Mučinskas Juozas, Liubartas Vladas.

Talkininkų Atstovai Lietuvoje.

Kaune, sausia 4, 1920, atsibuvo Liet. Mokslo Drg. suvažiavimas. Tarp kitų paskaitų Dr. Jonas Šliupas skaitė "Lietuva ir Tautų Sąjunga".

Lietuvos Atstovybės Pranešimas.

1918 metais Vasario 16 dieną, Lietuvos Valstybės Taryba, kaipo vienatinė Lietuvių Tautos Atstovybė, vadavaudamasi apsisprendimo teise, yra pasiskelbusi sutraukusi valstybinius ryšius su Rusija ir kitomis valstybėmis, kame Lietuviai gyvena. Nuo šio laiko Lietuva, kaipo atskira ir nepriklausoma Valstybė, pradėjo savo savistovį politinį gyvenimą, ir Balandžio 4 dieną, 1919 m. yra pirėmus pamatinius dėsnius dabar veikiančios Konstitucijos. Nors Lietuvos siena [illegible] galutinai nustatytos, tečiau prie Lietuvos teritorijos priskaitoma visa Rusijos buv. Kauno gubernija, visa Vilniaus gubernija be dalių Disnos ir Vileikos apskričių, visa Gardino gub., be dalių Kobrino ir Lietuvių Brasto apskričių, ir visa [illegible], be dalies Suvalkų ir Augustavo apskričių.

Visi gimę ar išaugę ant šios teritorijos, arba paeinantieji nuo asmenų, kurie buvo šios teritorijos gyventojais, tebesantieji Lietuvoje ar laikinai ją apleidę, laikosi tam tikrais įstatymo apie pilietybę dėsniais Lietuvos piliečiais, jeigu jie nėra priėmę kitos valtybės pilietybės su musų Valtybės žinia. Visiems jiems yra privalomi Lietuvos Valtybės įstatymai.

Lietuvos Valstybės laikinosios Konstitucijos pamatiniai dėsniai nurodo piliečių teises ir priedermes. Taip straipsnyje 26 šios Konstitucijos pasakyta: Visi Valstybės piliečiai, vis tiek kurios lyties, tautybės, yra lygūs prieš įstatymus. Luomų privilegijų nėra.

Dėlei priedermių st. 28 šios Konstitucijos šiaip skamba: "Sritysa, kurios Lietuvos Valstybės nėra išleistų naujų įstatymų, laikinai palieka tie, kurie yra buvę prieš karą, kiek jie neprieštarauja Lietuvos Valstybės Laikinosios Konstitucijos pamatiniams desniams."

Vaduodamasi šiais desniais, Lietuvos Atstovybė šiuome pareiškia, jog laikinai, iki Lietuvos Vyriausybės nėra išleistų skirtingų įstatymų dėlei apmokėjimo už pasus, jų vizas arba už paliudijimus įvairių dokumentų, pradedant nuo vasario 15 d. 1920, nustatomas yra toksai valstybiris mokesnis.

(1) Už paliudijimus įvairių dokumentų, kurie nepaliečia nejudamojo turto atsavinimo, kaip tai, įgaliojimai (daviernastis), metrikai ir tt. reikia mokėti po $2.50. Jei toki dokumentai yra išduodami kartu nuo dviejų arba daugiau ypatų visiems dokumente, tai užmokestis imamas už kiekvieną parašą, tai yra po $2.50 nuo kiekvienos ypatos, išskiriat, tuomet, kuomet dokumentas yra išduodamas vyro ir pačios kartu, tuomet, jųdviejų parašai bus laikomi už vieną.

Už paliudijimus pardavimo pirkimo dokumentų, dovanojimo aktų ir tt. reikia mokėti už visus parašus kartu $2.50 ir prie to viena penkta dalis vieno nuošimčio (1-5%) mokesnies nuo visos to turto vertės. Mokesnis aprokuojamos aukso valiuta. Auksinė vertė rubliaus skaitysis 50c. o markės 25c.

(2) Už vizavimą pasų leidimų važiuoti, affidavitų ir kitų kelionės dokumentų reikia mokėti po penkis ($5.00) doliarius nuo kiekvienos pilnametės ypatos.

Visos mokesnis turi buti prisiųstos kartu su prisiunčiamais dokumentais paliudijimui.

Nuo šio laiko norintiem gauti vizą paso arba leidimo išvažiuoti nėra priverstina pristatyti by kokius paliudijimus nuo Fondų.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj,
Jonas Vileišis
Generalis Lietuvos Atstovas Suv. Am. Valstijose.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS.

LANSINGO PRANEŠIMAS LIETUVOS LIAUDŽIAI.

Bostono laikraščiai iš vas. 10 d. pranešė, kad Lansingas, Suv. Valst. sekretorius turėjęs susinešimus su Pildomaja Lietuvos legacija ir kad State Department negalys dar šiuo laiku pripažinti visiškos Lietuvos nepriklausomybės del "existig condition" (esamosios padėties), bet individualiai su Lietuvos vyriausybė State Departmentas susineš, kas vadinas, kad netoli'tas laikas, kad Suvienytos Valstijos gal netrukus pripažins Lietuvą, kaipo valstiją ir jos nepriklausomybę.

Dabar jau išsižiuri, kad Suv. Valstijos kaipir pripažinę Lietuvą, kaipo de facto valstiją.

INFLUENZA PLEČIASI.

Pastarose dienose influenza pradėjo labai smarkiai plėtoties. Mass. valstijoje vas. 10 užregistruota 2,500 naujų ligonių. Bostone tą dieną susirgo 609, iš kurių bėgyje 48 valandų 38 numirė.

Bostono priemiesčiuose tame lake nauji susirgimai sekančiai Haverhill 133; Fall River, 168; Pittsfield, 67; Springfiedl, 64; New Bedford, 56; Somerville, 54; Cambridke, 49; Lynn, 44; Worcester, 44; Needham,37; North Adams, 36; Malden, 33; Wintrop, 32; West Newbury, 30; Lenox, 27.

BOLŠEVIKŲ PREKYBA.

Iš Estonijos sostinės Revelio pranešama, kad vasario 8 d., 1920 iš Rusijos tapo išvežta daug linų. Savu keliu Amerikos pirkliai yra pasirengę gabent bolševikiškon Rusijon visokių mašinų, batų ir audinių.

SACHALINAS, JAPONIJA, BOLŠEVIKAI.

Japonų laikraštis "Nippu Jiji" sako, kad Rusijos bolševikai užėmė Sachalino salos sostinę Alexsandrovsk. Sachaliną pirmiaus valdė Japoniją, kurie dabar evakuojasi. Bolševikai ketina eit Japonijon ir ten padaryt savo tvarką.

REIKALINGAS TUOJAUS į "Sandaros" spaustuvę "Linotypistas" arba statėjas ant mašinos. Savo patirimą ir sąlygas, teiksies atsišaukiantįs laiške paminėti.
"Sandaros" Administr.

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
320 Fifth Ave., R. 805,
New York, N. Y.
JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.
M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
F. J. ŽURIS, Iždo-globėjas,
15 James St., Boston, Mass.
J. TUINILA, Iždo-glob.,
822 Washington St.,
Boston. Mass.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ.

Prie 1 kuopos, Brookiyn, N. Y.:

Petras Mikolainis.

Prie 3 kuopos, Mahanoy City, Pa.:

Jonas Adomaitis, Jonas Augustaitis, Simas Jučiukonis, Pius Kaminskas, Adomas Matulevičius, Jonas Mikelionis, Juozas Raulinaitis, Domin. Sabolius, Simas Šadžius, Kazys Zakarauckas, Jonas Želonis.

Prie 7 kuopos, So. Boston, Mass.:

Jonas Jurgeliunas, J. Žardeckas.

Prie 9 kuopos, Cambridge, Mass.:

Petras Braždionis, Pranas Jaras, Romald. Jankunas, Juozas Ananis.

Prie 11 kuopos, Waterbury, Conn.:

Kasp. Steponaitis.

Prie 24 kuopos, Montello, Mass.:

Juozas Vaitkevičius.

Prie 33 kuopos, Norvood, Mass.:

Bol. Lengirdas, Marė Dirsienė, Gabr. Lebedninkas, Jurgis Babilas, Ona Davalgienė, Stasys Vasiliauskas.

Prie 36 kuopos, Pittsburgh, Pa.:

Jurgis Norkus.

Prie 52 kuopos, Gardner, Mass.:

Petras Civinskas, Fab. Tauginas.

Prie 54 kuopos, Lewiston,Me.:

Stasys Eistmontas, Kazys Ramanauskas.

Prie 55 kuopos, Wilkes Barre, Pa.:

Jonas K. Pocius, Petras Retkevičius, Jonas S. Lopatto, Jurgis Brukas.

Prie 59 kuopos, Thompsonville, Conn.:

Antanas Ališauskas.

Prie 60 kuopos, Ansonia, Conn.:

Mateušas Pasiackas, Vlad. Ambotas, Adomas Kajackas.

Prie 65 kuopos, Scranton, Pa.:

Marg. Spudis, F. Živatas.

Prie 67 kuopos, Amsterdam, N. Y.:

Antanas Mockus, Jonas Gritenas, Adomas Petvila, Stasys S. Tiešis, Stasys Simonas, Mikol. Činikas.

Prie 69 kuopos, Edwardsville Pa.:

Stasys Urbanavičius.

Prie 71 kuopos, Torrington, Conn.:

Petras Dabulevičius, Juozas Mikalauskas, Juozas Cibulskas, Vincas Bušinskas.

Pavienis: ALTS. narys Jonas P. Gritė.

NAUJOMS ALTS. KUOPOMS IŠSIŲSTA CHARTERIAI.

Visoms naujai įsikurusioms ALT. Sandaros kuopoms vasario 5 d., 1920 m. iš Centro tapo išsiųsta charteriai sekančiai:

Del **2-ros kuopos**, Shenandoah, Pa. adresu — p-lės M. Kuderiutės.

Del **3-čios kuopos**, Mahanoy, City, Pa. adresu — St. Gegužio.

Del **4-tos kuopos**, Gerardville Pa. adresu — Jurgio Želvio.

Del **6-tos kuopos**, Silver Creek, Pa. adresu — J. Klimaičio.

Del **8-tos kuopos**, Kulpmont, Pa. adresu — V. Varnelio.

Del **13-tos kuopos**, Westfield, Mass. adresu — Juozo Žekonio.

Del **14-tos kuopos**, Frackville, Pa. adresu — Jurgio Akelaičio.

Del **23-čios kuopos**, Maspeth, L. I. N. Y. adresu — J. J. Bernatavičio.

Del **26-tos kuopos**, Portsmouth, N. H. adresu — J. Peckaus.

Virš minėtos kuopos, gavę charterius, sušaukite susirinkimą visų savo kuopos narių, priimdami charterį išnaudokite progą — rašykite naujus narius, dauginkite kareivių skaitlių, kurie įstoję į ALTS. tampa kareiviais del neprigulmingos Lietuvos, kad mes ir čia budami, padėtume visame kame greičiau pasiliuosuoti Lietuvai iš svetimų priespaudos.

M. J. Damijonaitis.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

SO. BOSTON, MASS.

ALT. Sandaros 7 kp. Pereitų Metų Veikimas.

ALTS. 7 kp. savo metiniame susirinkime nutarė paskelbt organe metinę kuopos atskaitą, kad parodžius kitų kolonijų kuopoms, kiek So. Bostono 7 kuopa pasidarbavo kulturoje bei politikoje. Pradžioje 1919 m. kuopa buvo lyg ir apsnudus, nebuvo tikro veikimo, narių buvo mažai, iždas pustuštis. Tikras veikimas prasidėjo 1919, vasario mėnesyje. Tuomet tapo nutarta paimti nuosavą salę (kambarį), kas kuopai labai reikalinga.

Per pereitus metus pastatyta scenoje du dideli dramatiški veikalai "Mindaugis" ir "Kainas" ir greit pastatys dar vieną.

Surengta šešeri šokiai, nekurie Lietuvos naudai.

Siųsta delegatas Dr. Pašakarnis, A. Liet. Visuotinan Seiman Chicagon.

Siųsta trįs delegatai į ALTS. Seimą Waterbury, Conn.

ALTS. Naujosios Anglijos Apskričio suvažiavime turėjome dvyliką delegatų. Surengta vienas išvažiavimas ant ukės, kartu su 24 kp., Montello, Mass.

Surengėme keturis draugiškus vakarėlius nuosavioje salėje.

Įsteigta mokykla — pamokos lietuvių gramatikos ir matematikos. Pamokos tęsiasi ir toliau,— lietuvių gram. mokina Dr. J. Jonikaitis, o metematikos Mass. technologijos studentas, ALTS. 7 kp. pirm. A. Denbinas.

Įvesta viens vakaras savaitėje politiškam narių pasikalbėjimui tarimuisi apie pagelbą Lietuvai.

Prisidėta prie Lietuvai Gelbėti Draugijos ir daug pasidarbuota. Tam tikslui surengta prakalbos ir pasiųsta atstovas į keturių Pabaltijos tautų konferenciją New Yorke.

Susirinkimų atlaikyta per 19-19 metus 12 mėnesinių ir 4 extra.

Narių pradžioje 1919, buvo 47, o pabaigoje 117.

Finansų mėnesinė apyvarta sekanti:

Mėn.	Įeigos	Išlaidos
Sausis	6.50	5.20
Vasaris	79.12	47.65
Kovas	187.12	87.15
Bal.	157.72	105.32
Gegužis	36.25	109.25
Birž.	35.25	47.05
Liepos	138.25	130.55
Rugpj.	47.75	41.40
Rugs.	97.12	70.63
Spalio	38.40	25.00
Lapkr.	43.60	40.93
Gr.	88.00	28.30.

Apart to ALTS. 7 kp. turi pianą už $250.00.

Stalai, kedės ir knygų spintos vertės $150.00.

Knygų yra už $75.00.

Kuopos knygyne yra pasiskaitymui visi Amerikos ir Lietuvos laikraščiai.

Geistina, kad kitos ALTS. kuopos savo veikimo raportus išduotų organe.

Pranas Zokaitis, sekr.

ROCHESTER, N. Y.

Sandariečių Domai.

Sandariečiai, Jųs sudarote vietos lietuvių inteligentiją, Jųs geriausia suprantate Lietuvos reikalus, tat rieikia jais ir rupinties. Sandariečių susirinkimas įvyks vasario 15, 4 v. p. p., 551 Joseph Ave., ant trečių lubų. Ateikite ALTS. nariai ir norintieji prisirašyti.

Su pagarba,

P. Petronis,
ALTS. 21 kp. rašt.

LAIŠKAS SANDARIEČIAMS.

Vasario 6, 1920,

Gerbiamieji Sandariečiai:—

Atminkime, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organas, t. y. musų pačių leidžiamas laikraštis puikiausia kovoja prieš visus Lietuvos laisvės priešus ir daugiausia apšvietos musų liaudžiai teikia.

Taigi sandariečiai, parodykime savo galybę ir dabaikime mokėti mortgičius, kad garbingas musų organas daugiau pajiegų turėtų savo šventam barbui.

Aš su šiuom laiškeliu prisiunčiu $8.00. Iš jų $5.00 eina mortgičių bombardavimui, o $3.00 mano narystės mokestis už visą 1920 metą.

Su didžia pagarba,

J. Pašakarnis.
Norwood, Mass.

PITTSBURGH, PA.

Sandariečiai Sujudo.

Sandaros 36 kuopa turėjo savo metinį susirinkimą LM. D-jos knygyne, vasario 1 d. Valdyba 1920 metams likos išrinkta iš šių narių: Pirm. — Aleks. Vainorius, sekr. — Petras Gilius, kasier. — Juoz. Virbickas. Prisirašė naujas narys Jurgis Norkus.

Svarbesni nutarimai buvo šie. Laikyt kas mėnesi susirinkimus ir varyt agitaciją, kad prirašyt daugiau narių. Nutarta surengti prakalbas del didesnės agitacijos ir kreiptis į centrą klausimu kalbėtojo.

Svarstyta atsišaukimas kas link išpirkimo mortgičių. Nutarta aukaut kuris kiek išgali. Aukavo sekančiai: J. Katkus $2.00, J. Kazlauckas $2.00, J. Virbickas $2.00, Aleks Vainorius $1.00. Visi nariai užsimokėjo mokestis už visus metus.

Taipgi buvo patėmyta, 7-tos kuopos atsišaukimas, kad perkelti "Sandarą" į geresnę vietą. J. Kazlauckas tam reikalui aukavo $2.00. Visi paiškadėjo energingai darbuotis del Sandaros.

Sandarietis.

TORRINGTON, CONN.

Pranešimas.

ALT. Sandaros 71 kp. rengia balių Šv. Vincento salėje, subatoje, vasario (Feb.) 14 d., pradžia 7 v. v. Vietiniai ir apielinkės lietuviai kviečiami atsilankyti skaitlingai.

ALTS. 71 kp. nusambė Šv. Vincento salę del mitingų ant visų metų. Mitingai bus paskutinį nedėldienį kiekvieno mėnesio. Įistėmykite.

Vincas Baguckas.

SANDARIEČIAI PLATINKITE SAVO LAIKRAŠTĮ "SANDARĄ".

Lietuvos Nepr. Fondo

ATSKAITA UŽ SPALIŲ MĖN., 1919 METŲ.

TAMTQUA, PA. — ALT. Sandaros kuopos narių mėnesinė mokestis: $5.00 — A. Venckevičius; $3.00 — J. Jakimavičius; po $1.50 — V. Pekevičius, P. Vasiliauskas ir J. Kemzura; po 50c. — J. Džiaugis ir A. Černiauskas. Viso prisiuntė P. Buškevičius 13.50

PHILADEPHIA, PA. — Lietuvių Mechanikų Sąryšis per V. Veitkų aukavo 18.35

STATEN ISLAND, N. Y. — S. L. A. 209 kuopa per J. Meškauską aukavo 10.00

PERTH AMBOY, N. J. — Šešių mėnesių mėnesinė mokestis šių asmenų: po $1.00 — J. Zaveckas ir J. Bartašius; po 50c. — F. Petronis, J. Sventnickas, L. Šilanskas, K. Saksinsask ir J. Žarauskas; po 25c. — S. Valickas, R. Bingelis, J. Barčauskas, E. Karaliavičienė, M. Karaliavičius, A. Miškinis, M. Stankevičius, K. Bega, P. Šilanskas, P. Čižauskas, J. Šilanskas ir V. Bagužis. P. Purvio prakalbose aukavo šie: Po $1.00 — M. Karalevičius, A. aMrcinskas, P. Aleknevičius, B. Marcinonis, K. Saksinskas, L. Šilanskas, J. Šilanskas, P. Uiozas, P. Čižauskas, J. ažrauskas, P. Mikelionis, J. Žaveckas, J. Šventnickas, P. Petronis, A. Karaliavičius ir P. Šilanskas.

Viso prisiųsta per P. Petronį 62.95.

FT. MONROE, VA. — A. Hirschfield ..... 5.00.

GREAT NECK, N. Y. — K. Šimaitis 5.00

SAN FRANCISCO, CAL. — J. J. Adams per V. Akrimovich 10.00

AMBRIDGE, PA. — A. P. L. A. 12 kp. aukavo $20.00; SLA. 169 kp. $10.00; pavieniai aukavo šie: $10.00— B. Gramba; po $2.00 — M. Varsevičius, A. Gramba, J. Budrius, A. Milutis; po $1.00 — J. Varsevičienė, J. Varsevičius, P. Šimkonis, P. Gudinas, J. Gudinas, M. Mickevičius, J. Kinderis, K. Gegužis, K. Pikčiunas ir J. Zubris; 50c. — K. Varsevičius. Viso prisiuntė B. Gramba ..... 58.50.

SCRANTON, PA. — 19 d. Spalių K. Norkaus prakalbose surinkta 28.05

PITTSBURG, PA. — "Birutės" choro surengtame koncerte 18 d spalių pelnas $27.03; "Birutės" choras aukavo $25.00. Viso prisiuntė J. Virbickas ..... 52.03.

BROOKLYN, N. Y. — 213 SLA. kuopa, Brooklyn, N. Y. per J. Ambraziejų aukavo ..... 4.00.

WILMINGTON, DEL. — D. L. K. Vytauto Draugijos surengtose Dr. Dambrauskui prakalbose surinktas aukas prisiuntė A. Subačius ..16.00.

CHICAGO ILL. — P. Sirušas 4.33.

CHICAGO, ILL. — Danielius Augunas per Dr. Draugelį aukavo 10.00.

SO. CHICAGO, ILL. —SLA. 74 kp. narių mėnesinė mokestis už Rugsėjį ir Spalių; prisiuntė P. Šimaitis 5.40.

MINERSVILLE, PA. — F. Živatkausko prakalbose surinkta $7.06. Atskaičius išlaidoms, lieka 2.06

RACINE, WIS. — Laike Liuos. Savaitės aukavo šie: $15.00 — A. Darkintas; $11.00 — A. Bukšnis; po $10.00 — M. Bardauskas ir M. Kasparaitis; po $5.00 — A. Vaičekonis, A. Gerčius, A. Klapatauskas, A. White, J. Kazaitis, P. Kriaučionis ir S. Tarvidas; $4.00 — K. Letvinas; po $2.00— adv. S. Kodis ir S. Brusokas; po $1.00 — A. Vainutis, J. Glieba, J. Šilevičius, P. Žemaitis, P. Čapokėnas, P. Grigonis, J. Valantinavičius, A. Pačauskas, P. Narušis, J. Dambrauskas, J. Gaigalas, A. Gaigalas, A. Untulis, L. Gečius, J. Ramkela, J. Bagdonas, T. Sadauskas, F. Andrijauskas, V. Galiulis, J. Putna, P. Januliunas, A. Švidas, S. Agutus, T. Kupa, D. Dokša, A. Varkalis, K. Veta, V. Rugis, L. Taujėnas, J. Malinauskas, A. Oginsky, K. Monkevičius ir J. Marozas. Viso prisiuntė M. Kasparaitis ..... 146.95.

HARTFORD, WIS. — M. Tylla aukavo $11.00 ir S. Jasevičius $10.00. Viso ..... 21.00.

BEAVER DAM, WIS. — Aukavo šie: $10.00 — A. Jakštas; po $5.00 — J. Kulinis; $3.00 — K. Vilšauckas; po $1.00 — F. Jakštas, K. Kerbelis, J. Mckuis, S. Jauceris ir S. Karaitė; 50c. — Jakštutė. Viso prisiuntė M. Tylla ..... 23.50.

CHRISTOPHER, ILL. — SLA. 161 kp. suaukavo ir per J. Gerdžių prisiuntė ..... 41.25.

SEATTLE, WASH. — S. Kraujutaitis ir šeimyna aukavo ..... 15.00.

CHICAGO. ILL. — Krikštynose pas p. Šimkų aukavo šie: po $5.00 — J. Širbinskas, S. Kulikauskas ir T. Bielskis; $2.00 — A. Bielskis; po $1.00 — J. Šimkus ir J. Paulauskas; 50c. — P. Šimkus; 25c. — A. Sukuris ir A. Petkus. Viso prisiuntė "Lietuvos" Redakcija ..... 21.00.

SCRANTON, PA. — V. K. Račkausko prakalbose 26 d. Spalių aukavo šie: $2.00 — Dr. J. Raklevičius; po $1.00 — R. Lisajus, J. Dainulis, Mrs. K. Garmus, L. Vizgirdas, J. Sinionis J. Stelmokas, K. Daukšis, J. Zakorka, A. Kubilius, J. Daugelis, A. Jasukonis, J. Pranckus, K. Butkus ir L. Savickas; 55c. — A. Zubis; po 50c. — J. Bružas, V. Sireika, A. Janulaitis, J. Urbanavičius, J. Živatkauskas ir A. Baltrušonis. Viso prisiuntė F. Živatas ..... 29.89.

NORTHAMPTON, MASS. — Per dvejas prakalbas, kur kalbėjo K. Norkus, surinkta $82.20; aukavo šie: $15.00 — A. Subačius; po $5.00 — S. Mortunas, S. Jurša, K. Zaleckevičius ir F. Jenčauskas. Pelnas nuo šokių $50.54. Viso prisiuntė M. Bulnickas ..... 132.74.

THOMPSONVILLE, CONN. — L. G. D. prakalbose 18 d. Spalių surinkkta ir per J. F. Makovecką prisiųsta aukų ..... 47.56.

LONG ISLAND CITY, N. Y. — P. Kukšaičio prakalbose 21 d. Spalių aukavo šie: $10.00 — I. Vilutis; po $5.00— J. Šližis, K. Žukas ir A. Dėdėla; po $3.00 — J. Mikutėnas, A. Stimbiris ir K. Kalibatas; po $2.00 — A. Šapola, J. Padžiunas, A. Repečka, J. Šidlauskas ir A. Padžiunas; po $1.00 — J. Dičpetris, J. Adomavičius, J. Šermukšnis, K. iKaulis, J. Kiaulis ir P. Kiaulis. Viso prisiuntė J. Šidlauskas ..... 50.00.

CHICAGO, ILL. — Dr. K. Draugelis prisiuntė paskutines aukas nuo "Kalėdų Eglaitės" ..... 301.13.

BALTIMORE, MD. — Dr. I. B. Bronušas aukavo ..... 25.00.

NEWPORT NEWS, VA. — M. Valentinavičius aukavo ..... 5.00.

Viso spal. mėn.	$1,165.19
Nuo pradžios iki 1 spal. įplaukė	72,470.85
Viso labo	73,636.04
Nuo pradžios iki 1 lap. išmokėta	70,876.28
Iiki 1 lap. lieka	$2,759.76.

P. JURGELIUTĖ,
L. N. F. Sekr.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

LIET. NEPRIGULMYBĖS FONDO ATSKAITA.

Už Lapkričio mėn., 1919 m.

Philadelphia, Pa. — J. V. Liutkausko prakalbose 20 spalių surinkta $24-3.00, aukavo šie: $50.00 — P. Klusas; po $10.00 — Dr. E. G. Klimas, A. Antanavičius, P. Kazlauskas, P. Švagždis ir S. Čivilis; $6.00 — J. Klusas; po $5.00 — J. Grinius, B. Barauskas, J. Bučkis, J. Lendraitis, J. Sedlickas, A. Dura, V. Dura, A. Vans, J. Streleckis, J. Vaivoda ir S. Vaivodienė; $3.00 — nežinomas; po $2.00 — J. Tamošaitis, P. Kalpokas, J. Janeliunas, J. Kausinskas, B. Sarcevičius, J. Lendraitis, P. Klusas ir J. Slavinskas; po $1.00 — S. Masickas, S. Tarčila, Z. Brukauskas, S. Laskauskas, K. Balčaitis, P. Kupris, M. Balčaitis, A. Vaincris, A. Biliunas, M. Mikšta, P. Prokas, J. Rutkauskas, J. Vaišvila, O. Ivanauskienė, A. Mikelionis, G. Struolis, P. Adomaitis, S. Kužmerskis, J. Čiapelis, S. Špokas, J. Lapiškis, S. Pakulis, A. Tirkilis, J. Grikštas, J. Duderienė, J. Ivanauskas, J. Veta, F. Kurklis, J. Šildagis, M. Jačkus, K. Litvinas, A. Miliauskas, F. Adomaitis, V. Esta, P. Urbonas, P. Vasiliauskas, J. Maslauskas, O. Saniunas, P. Gugis, K. Ramanauskas, A. Balinskas, K. Stočkus ir J. Stonis; po 50c. — J. Kukis, J. Tamošauskas, J. Briedis, A. Gribauskas, M. Grištautas, M. Žurkauskas, J. Pabalis, A. Andriulis, J. Sutkaitis, O. Masickienė, S. Laskas, M. Andriulevičius, J. Kutavičius ir p. Kiela; smulkių $7.00. Atskaičius išlaidoms, prisiųsta per J. V. Grinių $2338.00

Philadelphia, Pa. — J. V. Lutkausko prakalbose (South pusėje) aukavo šie: $25.00 — J. Grirevičius; po $10.00 — K. Kilveckis, S. Buitikis ir J. Čepla; $8.00 — J. Sprindlis; po $5.00 — M. Juška, P. Kubilius, K. Kiklas, J. Poška, F. Buitikis, A. Gričius, J. Augustaitis, V. Žalnieraitis ir J. Dailyda; po $4.00 — V. Tila ir Dr. A. P. Dambrauskas; po $3.00 — V. Smilgaitis ir P. Plungis; po $2.00 — P. Pavlauskis, Čepulis, S. Rupšis, J. Baltronis, J. Zubrickas, A. Andriukas, J. Jakimavičius, K. Miklas, K. Murza ir p. Kleveckas; po $1.50 — H. Zagarskis ir J. Jaščius; $1.25 — J. Rameika: po $1.00 — J. Staniuliunas, S. Baranauskienė, J. Kodelis, B. Petkus, S. Mogila, V. Pobaitis, A. Karolis, V. Pranckunienė, V. Zakauskas, J. Rutkus, A. Svirėnas, M. Galvanaitis, V. Burba, M. Lambutis, A. Jasmantaitė, J. Dambrauskas, K. Pačiplis, A. Žydelis, J. Steplinas, F. Lauritis, M. Uždavėnis, K. Lulkas, K. Rudmenis, K. Jokubinas, K. Dryža, F. Moronis, J. Budris, A. Stankus, F. Mosaitis, A. Vaičiukaitis, J. Dambrauskas, V. Tarvius, A. Meškauskas, J. Purvėnas, F. Mockus ir S. Butksu; 75c. — J. Orentas; po 50c. — P. Urbonas, V. Čepulis ir A. Karsokas; 25c. — J. Adomunas. iVso prisiuntė Dr. A. P. Dambrauskas $198.00.

Chicago, Ill. — Per "Lietuvos" Redakciją pridavė aukas sekančios ypatos: $20.00 — J. Miliauskas; po $10.00 — J. Kučinskas, K. J. Diržis ir J. Adomavičius; $8.35 — A. Mikėnas; $7.00 — M. Markkevičius; po $5.00— J. Bakšas, J. Marozas, J. Palėkas, S. Gužauskas, J. Gužauskas, J. Bručus, J. Andrėkus, V. Zetepugas, J. Kiaunevičius, J. Eibutis, J. Vaivadas, J. Dičus, V. Plaušinis, P. Salkauskas, A. Krugelis, J. Griškauskas, K. Adomonis, A. Juodokas, D. J. Januš, A. Žilinskas, S. Lukauskas, J. Necevičius ir J. Gedminas; po $3.00 — J. Butkus, ir A. Dovidonis; $1.65 — B. Varašius; $1.00 — F. Meldažis; $25.00 — Dr-stė Lietuvos Sunų iš Town of Lake. Viso prisiuntė J. Gedminas $214.00.

Chicago, Ill. — Prakalbose 1 d. Lap. aukavo šie: $16.00 — J. Biežis; $11.00 — Z. Lokauskas; $8.00 — J. Povilaitis; po $6.00 — J. Petruškevičius, M. Mačikunas ir J. Rapickus; po $5.00 — V. Srogis, A. Pukeltis, M. Dudas, J. Zorolis, K. Varnis ir K. Papievis; po $2.00 — M. Česnienė, P. Čėsnair, V. Urbonas; po $1.00 — A. Skusevičius, V. Potautas; J. Mockus, J. Jobuka, F. Staubilis, P. Aukštikalnis, A. Vidugiris, A. Moženis, J. Sokas, C. Varnis, A. Rudokas ir V. Gaštautas; 50c. — J. Daučas; viso prisiuntė J. Biežis $101.50.

West Newton, Pa. — Aukavo šie: po $5.00 — V. Makauskas, M. Vaitkaučius ir P. Bakaitis; po $2.00 — J. Kasulaitis, J. Stasukevičius, A. Vaškevičius ir A. Sale; po $1.00 — J. Kurpa, J. Bražukas, J. Pečukaitis, P. Grakalskis ir J. Aglinskas; po 50 centų — T. Lukas ir S. Urbonas; viso prisiuntė V. Makauskas 29.00

Brooklyn, N. Y. — $10.00 — J. Ambraziejus; $5.00 — V. Višniauskas; prisiuntė J. Ambraziejus $15.00.

Thorp, Wis. — Per M. Šneiderį aukavo šie: po $10.00 — F. Mikolainis, J. Garšva ir J. Kurtinaitis; po $5.00 — J. Pralgauskas, J. Jakavičius, T. Kavaliauskas, K. Stopelis, A. Malinauskas, M. Ulkė, M. Pulokas, J. Klauda, J. Vilkas, M. Šneideris, P. Pranauskas, K. Draugelis ir A. Draugelis; po $2.00 — J. Budrius ir J. Matusevičius; po $1.00 — Valančiunas, J. Vaitkevičius, L. Phillips, J. Givaina ir J. Misevičius. Viso $109.00.

Pittston, Pa. — K. Norkaus prakalbose aukavo šie: po $100.00 — J. Kazakevičius ir T. Paukštis; po $5.00 — A. Šalčius, J. Šalčius ir L. Šeporaitis; $1.50 — A. Radžiunas; po $1.00 — E. Zinkevičienė ir J. Zinkevičius; po 50c. — J. Urka, S. Vilkas, J. Černiauskas, B. Gaičiunas, J. Rėkus ir P. Kizevičius; viso prisiuntė A. Galinskas $282.50.

Naugatuck, Conn. — Po $25.00 — Švento Jurgio Dr-stė ir Didžio Kunigaikščio Vytauto Dr-stė; $15.00 — Tautiškas P. S. L. po $10.00 — Švento Petro Rymo Katalikų Dr-stė, Švento Pranciškaus Dr-stė ir F. V. Teatrališka Dr-stė; K. Šliupo prakalbose 19 d. Spalių aukavo: po $2.00 — S. Butkus, T. Burinskas ir V. Kamaitis; po $1.00 — K. Šliupas, B. Bazilauskas, I. Butvila, A. Maleika, M. Petraitis, T. Kamaitis, F. Deikuša, K. Vaičiulis, V. Plikaitis, A. Praleika, A. Jančievienė, J. Griškelis, J. eBkeris, F. Geraćauskas, F. Vilkas, M. Masonis, E. Poškevičius, M. Aušrienė, I. Domeika, M. Simukauskas, A. Sanda, A. Staškunas, T. Sanda, T. Matulonis, T. Pocius ir T. Čiečkus; Smulkių $13.35. Viso $46.35. 26 d. Spalių suloštas teatras Liuosybės Savaitės naudai davė pelno $15.60; be to laike teatro aukavo šie: po 1.00 — F. Baukus, S. Marcinkus, O. Rubiniutė, A. Kunevičius, J. Norkusa, J. Žurinskas, J. Domeika, J. Čiečkus, F. Vilkas ir M. Petraitis; smulkių $14.50; viso prisiuntė F. Vilkas $181.45.

Pittsburgh, Pa. — A. P. L. 4 kp. aukavo $50.00.

Wyoming, Pa. — K. Norkaus prakalbose 23 Spalių aukavo šie: po $5.00 — K. ir M. Baldauskai ir J. Krečikas; po $2.00 — S. Baldauskas ir M. Grigutis; po $1.00 — V. Baldauskas, J. Pleskauskas, P. Beinaris, P. Papeika ir M. Šimkus. Viso prisiuntė K. Baldauskas $19.00.

Richmond Hill, L. I., N. Y. — Laike I. Markevičiaus vestuvių aukavo šie: $10.00 — K. Jankevičiuš; po $5.00 — J. Garšva, kun. S. Rameika, I. Markevičius, A. A. Markevičienė, A. Užupis, J. Šliakys ir O. Šliakienė; $2.00 — I. Stanys; po $1.00 — A. M. Augunas, K. Brazys, K. Venskus, D. eVnskus ir A. Vitkus; viso prisiuntė A. M. Augunas $52.00.

Brooklyn, N. Y. — Per P. Andrių aukavo šie: po $10.00 — J. Stankevičius ir P. Andrius; $5.00 — M. Balkunas. Viso $25.00.

Nanticoke, Pa. — K. Norkaus prakalbose aukavo šie: po $5.00 — S. Šivickas. F. G. Kupstas ir F. Kupstienė; po $2.00 — M. Asadauskienė, J. Dikšienė, B. Asadauskas, A. Jedžinskienė, J. Savukinas, A. Kazlauskas ir V. Radzevičius; po $1.00 — I. Beržanskas, J. Asadauskas, S. Beliavičius, J. Brukas, K. Eidukis, A. Kaminskas, M. Verzbauskienė, A. Kazlauskas, ir I. Beržanskas; po 50c. — J. eliavičius ir A. Benešiunas; po 25— A. Bakša ir B. Asadauskas. Viso

prisiuntė F. G. Kupstas $38.50.

So. St. Paul, Minn. — Laike Liuosybės Savaitės aukavo šie: $15.00 — O. Ivanauskienė; $10.00 — J. J. Ivanauskas; po $5.00 — P. Lencevičius, J. Sabas, J. Kabilius, T. Kybartas, A. Masis ir F. Jokubauskas; $3.00 — J. Tamašauskas; po $1.00 — M. Sabaliauskas, F. Mondeika, S. Lenkevičius, J. Šulcas, A. Šulcas, H. Čekanauskaitė, S. Čekanauskaitė, K. Čekanauskienė, I. Čekanauskas, F. Miller, O. Kuncaitienė, M. J. Biežas, P. Mačiulis ir A. Mondeika; po 50c. — J. Kuncaitis ir T. Markelis. Viso prisiuntė S. Čekanauskaitė $73.00.

Oglesby, Ill. — Per A. Dovidonį ir A. Junkų aukavo šie: $5.00 —. J. Dovidonis; $4.00 — A. Esinauskas; $2.00— A. Dovidonis, J. Visockis ir A. Znotas; po 1.00 — J. Vačiukinas, V. Rakauskas, D. Palekevičius, A. Bartašius, J. Gedraitis, J. Sležas, L. Pocius, F. Norkus, D. Gustas, J. Degutis, V. Anušis, J. Pocius, F. Sudentas, Z. Skerstonas, P. Seželvis, S. Masiunas, F. Rukšplaukas, J. Jarucžis, A. Jankus ir J. Surkus; po 50c. — K. Taravičius, K. Skrinckis, J. Antanavičius, A. Žibas, B. Bruvanis, V. Gurskis, M. Tulauskis, F. Paranauskas, J. Merkis, V. Butkus ir K. Vištartas. Viso prisiuntė A. Znotas $42.75.

Dayton, O. — J. Giraičio prakalbose 26 Spalių aukavo šie: $25.00 — SLA. 105 kp.; $15.00 — P. Dambrauskas; $11.00 — M. K. Mockevičius; po $10.00 — J. Sakaitis ir N. N.; $6.00— P. Vaičkus; po $5.00 — J. Urbonas, A. Giedraitis, A. Kudirka, J. Balšon ir E. Stepaičiutė; po $2.00 — V. Adomaitis ir V. Povilaitis; po $1.50 — J. B. Sakaičius ir O. Gužauskas; po $1.00 — K. Paulauskas, L. Radzevičius, J. Požera, J. Alinskas, J. Žemantaitis ir S. Dambrauskas; 75c. — A. Jokubauskas; po 50c. — Melašius, J. Paulikas ir A. Mačinskas; smulkių 35c. Atskaičius išleidoms, prisiųsta per J. Urboną $112.60.

Wanamie, Pa. — K. Norkaus parkalbose aukavo šie: po $5.00 — M. Franka ir J. Brukas; $3.00 — J. Bindokas; po $2.00 — M. Frankienė, V. aKmarauskas ir P. Šikorskis; po $1.00 — M. Šluželis, O. Stravinskienė, J. Kvederas, A. Šerkšnas, M. Stankevičienė, J. Tuličkienė, V. Klimavičius, V. Stravinskas, J. Šukvietis, J. Račiunas, V. Tuličkas, J. Tuličkas, K. Klimas, M. Juknevičius, J. Duklis, M. Sarpalienė, H. Šikorskienė, M. Kurklis, K. Vitis, P. Lazauskas ir J. Baršauskas; viso prisiuntė V. Kamarauskas $40.00.

Brooklyn, N. Y. — M. J. Viniko prakalbose surinktas aukas prisiuntė A. M. Augunas $800.00.

Binghamton, N. Y. — Per V. A. Kerševičių ir F. Vaitekuną aukavo šie: $25.00 — P. Šiaučiulis; $6.00 — V. A. Kerševičius, F. Vaitckunas, A. Lėpa ir M. Urbus;po $5.00 — F. M. Varkalas, J. Švaraika, A. Juškus ir P. Gindrėnas; po $1.00 — A. Adomaitis, M. Balčaitis, J. Zakarauskas, J. Brazdžionis, J. iMsevičius, V. Valiulis, L. G. Vaičinas, J. Klinka, M. Kaselis, A. Lukauskas, A. Butkauskienė, J. Čerkesas, J. Neuronis, J. Kuzminskas, T. Rindzevičius, K. Misevičius, S. Deveikis, P. Kumpikas, P. Bačkauskas, P. Meškauskas, S. Tamošauskaitė, J. Vaitekunas ir F. Varkalienė. Atskaičius išlaidoms, prisiųsta per V. A. Kerševičių $99.88.

Stanford, Conn. — Per Liuosybės Savaitę aukavo šie: $50.00 — A. Šiupis; po $10.00 — F. W. Naikelis ir S. Gerulaitis; po $5.00 — J. Klimas, D. Majauskas, V. Martinaitis ir K. Čerkauskas; $3.00 — M. Laukaitis; po $2.00 — M. Turulis, A. Varšmonas ir V. Dikšnis; po $1.00 — Karaliunas, A. Markauskas, J. Aleksa, J. Burdžius, Pocius, A. Šlavinskas, M. Naikelienė, A. Macevičius, J. Žilinskas, J. Majauskas ir T. Laukevičius. Viso prisiuntė F. W. Naikelis $110.00.

Jersey City, N. J. — Per J. Paršelį aukavo šie: po $5.00 — J. Paršelis, K. Dėdėla, J. Globis, T. Vancevičius, J. Duda, K. Linartus ir L. Kalibatas. Viso $35.00.

Gardner, Mass. — Prakalbose 19 d. Spalių surinktas aukas prisiuntė M. Stakėnas ir I. Vingris $29.00.

Wilkes Barre, Pa. — K. Norkaus prakalbose 26 d. Spalių aukavo šie: $10.00 — Adv. J. S. Lopatto; po $2.00 — K. Čerlauskas, J. Žekevičius ir J. Levulis; po $1.00 — V. Jasaitis, V. Suckus, S. Velžis, G. Bukančiutė, E. Juzbainienė, J. Bartašienė, P. Meškinis, J. Sakalauskas, J. Danielius, T. Natautis, A. Lukšus, J. Gudonis, J. Klusaitis, J. Vaišnis, J. Alenskas, J. Juzbainis, V. Milčiunas, F. Amšėjus, J. V. O'Donnel, J. Matelinas, J. Mateliūnas, J. Klevinskas, J. Labanauskas, ir I. Pakėla; 50c. — K. Dervinis; smulkių $4.61; SLA. 68 kp. $4.89. Viso prisiuntė V. Suckus $50.00.

Senandoah, Pa. — F. Žavatkausko prakalpose 26 d. Spalių aukavo šie: $10.00 — A. F. Bridickas; $5.00 — P. Čižauskas; $3.00 — K. Bubnys; po $2.00 — J. Stankus, V. Vaišnara, J. Staniškis, J. V. Birštonas ir A. Žilinskas; po $1.00 — M. Glaveckas, J. Aštrauskas, J. iBeliutas, A. urba, J. Basanavičius, A. Gumauskas, M. Valaitienė, J. Antanavičius, J. Adomavičius, A. Miluša, A. Staniškis, F. Kvainauskas ir L. Pavalsis; smulkių $21.52. Atskaičius išlaidoms, prisiųsta per V. Vaišnorą $52.52.

Edwardsville, Pa. — Aukavo šie: $10.00 — P. Miliauskas; po $5.00 — T. Rėkus ir A. Klievis; po $3.00 — J. Pangonis ir J. Kapickis; po $2.00 — T. Gudinas, J. Gibavičius, J. Miliauskas, J. Puskunigis, S. Matulevičius ir S. Paukštis; po $1.00 — P. Lenčienė, J. Leškauskas, P. Maksimavičius, J. Jušinskas, J. Vnukauskas, O. iBlerienė, K. Rupeikiutė, J. Burdulis, V. Klimavičius, R. Juravičius, P. Jurkunas, K. Leškauskas, P. Aleksas, M. Adukauskas, J. Gilda, E. Gildienė, J. Stravinskas, V. Lukoševičius, J. Jerašiunas, M. Abraitis, J. Gilda, J. Legas, L. Černauskas, J. Mangalan, M. Adomaitis, J. Dabrauskas, P. Jeraška, J. Janona ir K. Višniauskas; smulkių $5.05. Pelnas nuo baliaus $36.36. Viso $198.41.

Yougstown, O. — SLA. 157 kuopa $25.00.

Mahanoy City, Pa. — Laike Liuosybės Savaitės aukavo šie: $10.00 — S. Gegužis; po $1.00 — F. Živatkauskas, F. Klimanskas, P. Miliunas, Z. Karkauskas, V. Gedvila, J. Petkevičius, V. Majauskas, J. Miliunas, J. Bubnys, J. Jankauskas, A. Aušra ir A. Matulevičius. Smulkių $13.06. Viso pasiuntė S. Gegužis $35.06.

Elco, Pa. — Aukavo šie: po $1.00 —S. Salinis, J. Auruškevičius, K. Jakucevičius, A. Salinis, M. Jačunskas, A. Braslauskas, P. Urabnavičius, A. Bračiulis, J. Jankauskas, E. Galinis ir K. Savickas. Viso prisiuntė M. Jačunskas $11.00.

New Philadelphia, Pa. — po $10.00 — SLA. 187 kp., P. Narijauskas ir S. Bulota; po $5.00 — J. Klimaitis, V. Tamulynas, P. Spudys ir A. Buiotienė; po $1.00 — M. Klimaitienė, M. Apšiegienė, A. Jakaitis, P. Raudonaitis, J. Raulinaitis ir K. Grigaliunas; smulkių $3.75. Viso prisiuntė S. Bulota $59.75.

Tamaqua, Pa. — F. Živatkausko prakalbose 27 Spalių aukavo šie: A. L. T. Sandaros 47 kp. $5.00; $1.50 — A. Venckevičius; po $1.00 — A. Kirtiklis, P. Vasiliauskas,, T. Vilkaitis, J. Pikunas, A. Jermala, J. Bartnickas, P. Bellis, J. Jekimavičius, P. Urbonas, J. Žebrauskas, A. Apanavičius, O. Jermalienė, V. Petkevičius, J. Matlauskas, J. Petrauskas, J. Matlauskas, V. Kemžuriene, J. Bellis, J. Raakuskas, A. Lešinskas ir P. Buša; po 50c. — J. Želionis, A. Varžukas, S. Daučanskas ir S. aMlišauskas; smulkių $5.60; viso prisiuntė P. Vasiliauskas 35.10.

Bridgeport, Conn. — aukavo šie: $20.00 — I. Kazlauskas; po $15.00 — M. Sargevičienė ir p. Ragickienė; $10.00 — S. Pitkura; po $5.00 — K. Ambraziunas, V. Vaitkunskas, A. Simėnas, A. Kiulkaitis, V. Ausukaitis, F. Bartkus, J. Janušaitis, A. Gulbinas, A. Ščavinskas, K. Šaučiunas ir P. Kairukštis; po $3.00 — A. Daugela ir A. Skirka; po $2.00 — K. Jakevičius, A. Aketa, A. Rugienis, J. Pocius, p. Dulbienė, K. Valinčienė, R. Tamulevičius, B. Markunienė ir P. Matakas; po $1.00 — J. Kitrus, J. Dulbis, J. Gailius, K. Plasčinskas, J. aKvaliauskas, P. Pocius, J. Lusčinskas, J. Jasevičius, A. Plentavičius, P. Sankus, S. Varnelis, L. Ignotavičius, M. Lukoševičius, L. Ignotavičius, M. Lukoševičius, J. Vinickas, J. Kramanauskas, S. Veiveris, P. Ragauskienė, A. Blažiutė ir P. Remeikas; po 50c. — P. Hubara, A. Bartket, J. Barčiulis ir J. Martušis. Viso prisiuntė K. Ambraziunas $160.00.

Wilmington, Del. — M. Dovidaitis $25.00.

New York, N. Y. — J. Sabulis $50.00.

New York, N. Y. — M. Mikutis $5.00.

New York, N. Y. — J. Milasevičius $5.00.

Elizabeth, N. J. — J. Sviderskis $5.00.

Waterbury, Conn. — Per Sandaros seimą aukų L. N. Fondui prisiuntė šie: $25.00 — Sandaros kuopa iš Racine, Wis.; $19.99 — Šventakuprių partija iš B'klyn; $2.00 — O. Pilėnienė; $1.00 — J. Ambraziejus. Viso pridavė K. Jurgeliunas $47.99.

McAdoo, Pa. — F. Živatkausko prakalbose 21 d. Spalių surinkta aukų $14.40; pelnas nuo baliaus $35.60; viso prisiuntė J. Milius $50.00.

Chicago, Ill. — Chicagos Lietuvių Taryba prisiuntė aukas surinktas Liuosybės Savaitėje $1,500.00.

Viso Lapkr. mėn	$6.124.35
Nuo pradžios iki 1 Lapk. įplaukė	73,636.04
Viso labo	$78,760.39
Nuo pradžios iki 1 Gruod. išmokėto	73,839.18
Iki 1 Gruod. lieka	$4,867.21.

P. JURGELJUTĖ. L. N. F. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Laiškai Iš Lietuvos.

Kritikuoja Valdininkus. Prašo Paskelbti Laišką "Sandaroje"

Antanas Gotoutas mums pridavė tokį laišką, gautą nuo draugo iš Šimonių:

Aš jau ruošiuose į kareivija savanorių. Pas mus kiekvieną mėnesį rinkimai naujos valdžios ir vis antidemokratiškos arba net biurokratiškos. Žmogus biednas niekuomet negauna vietos,nors jis ir butų didelis specialistas, o priešingai nors nei "šnipšt" nemoka, bet jis buržujus arba kapitalistas — visur puikiausią vietą užima ir dižiausią mokestį gauna. Pavyzdžiui toks jums gerai visiems šimoniečiams žinomas G. K., nežiurint, kad prie bolševikų buvo Revkomo pirmininkas, dabar 1919 metais buvo Šimonių valsčiaus valdybos pirmininkas, Nikalojaus režime, taipogi buvo viršaičiu (staršinu) ir dabar liko taipgi viršaičiu Šimonių valsčiuje ir ima ministerio algą. Ar tai kur girdėt, tokiam menkam valsčiuje imti iki tukstanties markių į mėnesį. Raštininką samdo tik tą, kas turingesnis, kitas nors ir specialistas, bet vietos jam nėra.

Beveik visi valdininkai skaitosi save "Krikščionis demokratai". Iš visko matyti, jog vilkai — avies kailyje. Ir labai dar daug norėčia rašyti tokių faktiškų neteisėtų dalykų, bet stinga rdąsos.

Tai tikri faktai. Aš norėčiau, kad ir daugiau lietuvių amerikiečių apie tai žinotų.

Jeigu galima, Antanai, tai pertaisęs įdėk šį straipsnį į laikraštį "Sandarą".

Laikraštį "Sandarą" pas mus gauna Apolis Simanavičius, todėl žinosime, kai bus įdėta.

Mes kada-ne-kada suvakaruojame, bet retkarčiais, kai dabar miesiedą taisom visokius vakarėlius ir pasilinksminimus.

Pas mus taipgi tveriasi "šauliai" (partizanai), bet man jų įstatai nepatinka todel neprisidedu prie jų; aš geriau stosiu į kariuomenę, tai gal kai kur gausiu raštinėje vietą, jau rekomendaciją gavau ir siulo 300 markių į mėnesį.

Sveikina tave mano tėvai, siunčia labų dienų ir dėkavoja, kad dar ir Amerikoje mųs neužmiršai.

Vėlydamas tau viso geriausio, pasilieku tavo draugas,

Aug. Šerelis.

Šimonis, P. A. 5-I.-20 m.

Graudus Laiškas iš Šiaulių.

Antanas Vainora mums pridavė savo sesers laišką, kuriame tarp kit-ko rašoma:

Šiauliai, gruodžio 8 d. 1919 m.

Turiu dabar karvutę, kurią šįmet nupirkau ir užmokėjau 1500 rub. Pieną parduodama pati iš to mintu. Sveikata mano menka. Labai sunkiai dirbdama nustojau jos. Gyvenimo brangumas čia didis. Butas brangus, medžių vežimėlis kainuoja 30-10 rub. Mėsa ir taip visi kiti daiktai begalo brangus.

Duonos dar turime šiam laikui, taigi nebadaujame. Duonutė gi dabar per didelį daiktą mums yra, kaip kada tai Velykų pyragas buvęs. Turėjau dar mat biškį bulvių pasėjus. Žinoma, kuomet buvot maži aš jums buvau reikalinga, o dabar kuomet visi suaugote, o aš pasenau, tai niekam likau nebereikalinga, ir visi užmiršo. Nemaniau, kad jus dar esate gyvi, tankiai apie jus mąsčiau, bet dabar sužinojus, jog dar sveiki labai nudžiugau.

Kuomet dirbu, tai viską užmirštu, bet nustojus dirbti apmąstau apie visus ir apsiverkiu. Tai gana man apie save berašyti. Šiek kiek reikia apie ką kitą pabriežti.

Šiauliai musų baisiai atrodo. Po miestą, kur kadaise buvo namai, dabar žmonės bąndą gano. Bažnyčia irgi labai apšaudyta. Tiesa, per tuos penkis metus žmonės daugiau nieko ir negirdėjo, kaip tik kulkų užimą ir armotų trenksmą. Daug atsitikimų buvo, kad žmogų begulint lovoje nušauna. Lauki, lauki žmogus vis geresnės dienelės, bet dar nežinia, kuomet jos sulauksi. Namų nieko rebeliko, taigi už mažiausį kambarėlį priseina mokėti po 20 rub. Daug, daug dar parašyčiau, bet kad nei popieros neužteks, nei protas tiek neišneš. Taliau daugiau parašyšiu.

Per karą liko užmuštas Stanislovas Mažulis, Jurgis, Juozas ir Vincas grįžo, o Jonas Rusijoj paliko, taigi nežinome ar jis dar gyvas ar ne.

Teta Pliuskienė jau 2 metai kaip mirė dezinterija. Agota ir Zosė gyvena Šalpirčiuose pas tėvą, turi sau karvę ir taip maitinasi, Zosė eina į Šiaulius, čia patarnauja, pabuna biškį ir vėl ten grįžta. Zosė labai sirgo romatizmu. Brolis Jonas dar dėkui Dievui liko nepaimtas į kariuomenę. Taip ir vargsta savo kampelyje. Pirmą sykį vokiečiai jį labai nuskriaudė, gyvulius išvarė. Tik vieną karvę tepaliko, kuri įkritus į pelkę negalėjo išbristi. Kiaules visas vokiečiai iššaudė. Arklių porą atėmė, ketvertas gi nudvėsė. Vienu žodžiu labai nuskriaudė . Bet Dievui padedant, dirba ir vargsta. Šįmet gi visa šeimyna ir Jonas labai sirgo dizinterija, mažasis vaikas mirė, kiti gi dar išliko gyvi. Nemažai jie matė vargo karės laike. Tilipiški prie pat namų galų buvo vokiečių okopai, o šaly jų ir vaikų kur sėdėjo nuo kulkų pasislėpę. Triobos visos išliko sveikos tik vokiečiai visus stogus nudraskė. Šalpirčiai gi labiau nukentėjo. Buvo sudaužyta jauja ir kutė, bet tik iš Dievo malonės neuždegė. Račkauskų sudegė visos triobos ir kutės, o taipogi ir musų pirtelė. Gal suprasite, jog nemažai pakėlė jie tenai baimės.

Sunku ir aprašyti apie visą pakeltą vargą. Per tą laiką labai daug išmirė musų sodžiuje. Mirė Račkauskienė, Geležius Antanas, Mykolas ir jo pati, Mateušo pati ir paties motina, Geležinis Martynas, o apie mažus, nėr ko bekalbėti, taipogi ir iš apielinkių sodžių.

Vokiečiai nušovė Izidorių Carunkų. Vokiečiai išaudė daug žmonių. Dabar gi, rašant šitą laišką jau jų čion nebėra. Vakar išsikraustė iš musų, biškį pašaudė, bet ačiu Dievui žmonėms nekliuvo.

Rašyk brolel tankiau, labai lauksiu. Aprašyk apie viską, plačiai kaip ir aš kad aprašiau: Lauksiu su nekantrumu nuo tavęs laiško.

Marta Vainoraitė,
Šiauliai, Posadnoji g-vė No. 53.

Ilguvoje Buvo Ligos.

Antanui Sinkevičiui, Dorchester, Mass., jo brolis nuo Šakių tarp kit ko rašo:

"Musų Jonas išėjo karėvijon lapkr. 4, 1919. Dabar priėmė 19, 22 ir 23 metų vyrus, o pereitą gavėnę tai 20 ir 21 metų amžiaus vyrus. Daugiausia išeina savanoriais Lietuvą ginti, nes ir pati Lietuvos armija pačių Lietuvos jaunuolių savanoriai sutverta.

Dauguma Lietuvos žmonių per tris karės metus duoną valgė su šapais maišytą.

1917 m. daug žmonių mirė nuo raudonligės. Ilguvoje kasdien laidodavo po 4, o kaikada po 8 lavonus.

Pranciškus Ainutis, jo motina, Petras ir Lebedžinskiutė mirė.

Viskas labai brangu. Rubus nešiojame naminius, o batų kaina 230 rublių, vilnų svaras 10 rublių, suverpimas talkos 5 auksinai, (auksinas — pusė rublio.)

Gelgudiškių 3 palivarkus išdalino į kolonijas. Svetusino kacapai parbėgo, ale triobos buvo vėjo sugriautos.

V. Sinkevičius.

Prašo "Sandaros".

Leitenantas Melys iš Lietuvos armijos At. Saperų kuopos rašo "Sandarai" laiškelį prašydamas, kad jam siuntinėtume "Sandarą". Jis rašo:

"Tikiuosi neatsisakysite siuntinėti mums kokį egzempl. "Sandaros" veikiančiojon armijon. Begalo malonu butų susipažinti su amerikiečių lietuvių visuomenės nuomonėmis ir jos užuojautą musų kariuomenės žygiams.

Su pagarba

Leitenantas **Melys,**
Veikiančioji Armija.

Graudus Laiškas nuo Kedainių. Ant Dubisos Tęsėsi Mušai 17 Dienų.

Jonui Kemzurai, Tamaqua, Pa., rašo A. Kemzura iš Kedainių apskr., nuo Vilkijos, iš Čekiškių:

Štai laiškas iš Lietuvos, iš jusų gimtinės šalies. Jau perėjo 5 metai, kaip galėjome su jumis, broliai amerikiečiai susirašinėti. Šis laiskas jau iš savystovės Lietuvos. Jau atsikratėme svetimo jungo, pasiliuosavome iš vergijos. Musų narsi kariuomenė gina Lietuvą nuo lenkų ir kitokių gaivalų, bandančių musų šalį pavergti.

Lietuvos laukai iškasinėti apkasais, išduobėti granatomis. Kapų daugybė!

Gaisrai sunaikino Lietuvą. Ant Dubisos buvo mušiai rusų su vokiečiais per 17 parų. Laike to mušio liepsnos prarijo ir Vuzbutų sodžių.

Vokiečiai atėmė visus musų gyvulius, uždraudė pikliavot. Pusbadžiai gyvenome visą karės laiką.

Šįmet mirė musų Petras nuo Amerikoje laike darbo jam padarytų žaizdų.

Ant pelenų pradedame statyti triobas, o pagelbos iš niekur negauname, nes jauna Lietuva neturi lėšų. Vienok džiaugiamės iškovota laisve ir savo narsia kariuomene.

Kaip 1915 m. rusai traukėsi, tat mums lietuviams liepė apart nepjautą vasaroją. Kas to nedarė, buvo sušaudytas.

Vuzbutų Jurų šeimynos neliko: tėvas mirė, Jereminas ir Antanas karėje žuvo. Triobų nėra nė vienos. Žemę dirba Zuzana. Del ko neatsiliepia iš Amerikos jų sunųs Martynas ir Praną?

A. Kemzura.

Nusiskundimas

Laiškas iš Amerikos.

Graudus Juokas.

"Daug au manetok mulkey neabgus" — sako nelaimingas žmogus, patikėjusis lašinių ir brostvų bendrovės agentui.

Gaila žmonių, kurie nė savo kalboje neišmoksta rašyt, kurie nepriklauso prie susipratusių žmonių draugijų, kurie reikale nesikreipia į rimtą įstaigą, bet eina prie visokių mekrialių ir po tam graudinasi.

Graudu. Bet vargiai kas išsilaikys nesijuokęs atydžiai skaitydamas žemiaus paduodamą laišką karšto parapijono, kuris tapo apgautas to Waterburio ambasadoriaus, kuris "kas nedėlia į bažnyčią eina, karštai medžiasi, į dangų žiuro, o yelnią mislina".

Apleisdami vardą rašytojo ir adresato paduodame raidė-raidėn mašinėle parašytą "ambasadoriaus" nuo Bank gatvės nuskriausto žmogaus laišką:

"1920,,25,,,Dena,,,sausys,,,,

NAUGATUCK,conn

wusymanou sutekt tevams pagalba pamacou laykrasty kat maszna pasust drafanu badgy as neszynoyo kayp pasust oyau nedauk layko buvo aš negaleyjou blaku,,, parsyktaukt tay as wusgyrdou kat waterburyey yra tos,,,,, bandroves ofysas toyous as,, pasykraypau ynt ofysa,,,,, dagaute rodos ysa man rod suteykt garay ysay sakoj,,, as asu tos yr wyska as pasydarboyu del zmonu toyous as supyrkou wysoku rayklyngu dayktu yr prydeyou baksa wyskas buvo gatva tyktay laukou bendroves agent,, kada ysay atvaszvo parase adrysa yrnuveszmo ant dyps,,, bat mano nepsyzureymas yr nemyslyt kat teyp tas zmogus gales padaryt kayp as nuveyou yr apsigavou suantru agentu baksa nuvesz atvoszynom ale ney nemacou tykray kek tas baksas svere yr nesytemynou buvou wsverynys,,, tam savo agent yr nepararon fygaro kada as apsyzurou,, kat agentas mane apgavo buvo buvo baksas nepylnos meros tay raykyo moket po astonolyk cantu wus svara mano baksas svere 124 svarus taey mano kastavo ysust yn letuv 2240c otas mano agentas paeme 300h23? trysdsymy yr dvedsyms cntu tay ysay mane afgavo ant sesu doleru yr sese desymtys cantu kad mas palaydome as paklausou artu cszyne wsavo darb ysae,, kek kano losk kas kek dod tek man gana tay as yam da dolery daveu wusyo gara spydarbvma tay melas drouge koku mulku yra o karstas katalykas yn basznyc ayn kans nedele ale toky ale tok katalykay meldzas poterauna yr yn dangu zurye ale welne myslyna daugau manetok mulkey neabgus,,, tay dabar da pranesu katas mano agentas kalba kay as,, paklausu pas ywsk tu tek daug pynygu nok manes paema tay ysay sako kat zynay dabar brangus laykas ysa sako kat prastas darbynykas dabar wusdyrba 50? ynwaland man reyk wusdyrpt daugou kada as pklausou yo o kek tamyst caszyn tayy ysay pasake wena dolery yn walanda as yo paklausu ok kek yus walandu wstrukay ysa sako kat fankas walandas taymatromelas drouge tegul bus yr fankos walandos,,,tay butu fan ky dolery as yo paklausou ausk tu payme dar trys dolerus tay ysa sako kat tu man tubumey davs,,, yr dasyms doleru tay as butau pryemys oka daugou galy sakyt tokam nedorelu tay matot kayp toky letuv galsty tay canay neman wenam teyp acytko ale ysay daugely letuvu,, waterburye apvago ys bandroves kat gal layvas somn denome paseks letuv,,, daugou teygy daugou neturim ka rašyt fasyleku sveykas yr lyksmas tapaty yr del pon aros laymes yr laymyngopasyvdymo yusu aukste yr ltaymynge barose parsyprasou kas bus negaro parasyt prasou wybocyt daugalys manes wusbadaroya

pasyleku suaukst pagarba."

"SANDARA"
"THE LEAGUE"
Published Weekly at Boston, Mass. by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Editor
KASTANTAS NORKUS.

Subscription Rates:

In the United States	$2.00
To Canada	$2.50
Six months	$1.00
To Foreign Countries	$2.75
Single copy	5c.

Business Manager
M. J. DAMIJONAITIS.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS ORGANAS.

Metams kainuoja	(Amerikoj)	$2.00
" "	Kanadoje	$2.50
" "	(Užsieniuose)	$2.75
Pavienis numeris		5c.

Pinigus reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu:
SANDARA
866 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Prisiunčiami Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir adresu, mašinėle arba rašalu parašyti ant vienos popieros lapo pusės. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso pagal savo nuožiurą. Netinkami spaudai smulkus raštai—korespondencijos, eilės — autoriams išanksto nereikalaujant jų grąžinimo, naikinama ir autoriams negrąžinama.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

Okupantų Darbai Vilniuje.

Sunku gauti žinių iš lenkais užimtų Lietuvos vietų ir iš pačios Lietuvos sostinės Vilniaus. Bet šiomis dienomis "Sandara" gavo iš Vilniaus kelis numerius "Nepriklausomos Lietuvos." Paskutino 1919 metų numerio editoriale skaitome:

"Beginklė musų valdžia, širdį suspaudusi, palengvo išsikraustė iš senovinės musų sostinės. Lenkai mėgino priešintis; tik ir jie tuo kart buvo begaliai. Ir bolševikai užgulė musų sostinę.

Kaip ten buvo su jais gyventi, taip. Kai kuriais žvilgsniais buvo geriau: tautų ir pilietinių teisių lygybės buvo daugiau žiurima. Bet bolševikai darė ir blogiau. Pirmiausia daug musų maisto ir visą bažnytinio vyno sandelį išgobė be jokios tvarkos ir apyskaitos. Lietuvių Dr. Centro Komitetas turėjo bent kelias dešimts tuks tančių nuostolių ir gerai paalkino penkis šimtus savo vaikučių.

"L. Aido" redakciją, bolševikai taip pat smarkiai nuskriaudė. Pirmiausia rekvizavo visą popierio sandėlį, o buvo jo 49 rietimai po 14 pudų. Suskubo išaikvoti 32 rietimu savo reikalams, bet nesuskubo užmokėti nė skatiko. Nuostolių sulig ano laiko kainų buvo ant 36 tukstančių, o sulig dabartinių — trejatiek.

Beto, rekvizavo redakciją su visais daiktais. Įsikraustę lakunai (otriad istrebitelej) buvo apsiėmę viską sugrąžinti ir raštu visa tai patvirtinti. Bet rašto nedavė ir visą redakciją apiplėšė ligi paskutinio kotelio, adresus, makuliaturą sukurino. Nuostolių buvo ant 8 tukstančių rublių.

Pagaliau, vis tiek niekam neleido turėti savo spaudos organus.

Lenkai tuo tarpu formavo savo legionus, kurių visai nebodami, bolševikai visas pastangas darė, kad kogreičiausiai užkariavus visą Lietuvą,paėmus Kaunas, perbridus per Vokę ir pasiekus prancuzus ir anglus. Tik jiems iešmą bedrožiant, šuva kepsnį nusinešė: bolševikai nepajuto, gėda ir sakyti, kaip lenkai jiems užsėdo ant sprando čia pat mieste ir plikus nuogus neišleido, net be kasos.

Kaip ten buvo su naujais okupantais gyventi, taip. Musų labdarių sandėlius jie pabaigė rekvizuoti. Musų daržus ir pievas sunaikino. Nuostolių buvo ant 60 tukstančių ir nė dokumentuoti jų dar nepasiseka, o arti 700 vaikų baigia alkt. Iš "L. Aido" likvidacijos komisija pabaigė išsivežti paskutinius rašomuosius stalus; nė lentynų nebeatidavė "Aido" įgaliotajam kun. Tumui."

Išvežimas Lietuvos Druskos.

Nekurie Amerikos lietuviški laikraščiai dare visokius speliojimus del Lietuvos druskos išvežimo į Vilnių. Gi dabar mus pasiekusiame Lietuvos kooperacijos organe "Talkoje" apie tai štai kas rašoma:

— Druska šiomis dienomis baisiai pabrango. Mat valdžia pradėjo leisti druską ir kitas prekes į lenkų paimtą Vilnių, kur druskos svarui moka 3-4 auksinus. Todel aišku, kad mums druskelė visiškai turėjo pranikt ir pabrangt. Atsidarė durys pašėlusiai spekuliacijai. Privatiniai pirkliai gauna druskos po 11-12 auks. centerį, vadinas, pudui, 4 auks., o Vilniuj vieną svarą parduoda po 3-4 auks. Vadinas, turi uždarbio pudui brangiausia skaitant pristatymą iki Vilniaus, 80-90 auks. pudui. Menkai ką gali druskos spekuliacija sulaikyti ir 1 markute imama valdžios druskos pudui. Del to musų vartotojas permoka 1 pudui nuo 25 ligi 30 auks. Be to, del nežinomų priežasčių Kybartuose kitos prekės stovi ir laukia nesulaukia eilės, o druskelė sparčiai keliauja į Vilnių.

Pasiekę mus laiškai iš lenkais užimtų Lietuvos vietų skelbia, kad lenkais okupuoti Lietuvos gyventojai neapkenčia lenkiškos poniškos tvarkos, bet nori po Lietuvos valdžia buti. Iš Trakų apskričio mums praneša, kad kuomet lenkais užimti Lietuvos gyventojai gavo iš Kauno nuo Lietuvos valdžios maisto, tat pradėjo saukt mitingus ir reikalaut, kad lenkai išsikraustytų iš visos Lietuvos ir iš Vilniaus.

Kuomet sulenkinti Lietuvos žmonės susipras, kuomet Lietuvos karuomenė sustiprės — Vilnius ir visa Lietuva bus paliuosuota iš paliokiškos vergijos.

Koperacijos Laikraštis Šiauliuose.

"Sietynas", dvisavaitinis koperacijos, savivaldybės, uko, kulturos ir profesinio judėjimo laikraštis išėjo Nr. 1-2 Šiauliuose. Leidžia Šiaulių srities vartotojų bendrovių Sąjunga. Redaktorius P. Bugailiškis.

Naujos Koperacijos Bendrovės.

Lapkričio m. įsisteigė koperacijos bendrovės šiose vietose: Bazilionyse, Simne, II. Gudeliuose, Vilijampoly, Mariampolėj.

Booster Vėl Eina.

Sugrįžęs iš kariuomenės p. Thomas Shamis vėl leidžia "The Lithuanian Booster", mėnesinį žurnalą anglų kalboje apie Lietuvą. Gavome ir antrą numerį už vasarį. Ardesas: The Lithuanian Booster, 500 Fifth Ave., New York, N. Y.

Iš A.L.T.T. Raštinės.

Posėdis Vasario 3: Praneši mai Tarybon: 1) Kabelis iš Paryžiaus per Išpild. Komitetą sekančio turinio: "Bielskis kabeliuoja per Berliną sekantį: Lenkų komisija pribuvo tartis apsimainymu karo belaisvių ir susinešimų dėlei. Žukauskas yra pakviestas vyriausio karo vado vieton ir buti Krašto Gynimo Ministeriu. Prusijos atstovai priimti Tarybon (Lietuvos?). Sausio 6 d. Kaunas apvaikštinėjo sventę pirmutinių metinių sukaktuvių Lietuvos armijos susitvėrimo. Anglijos ministeriai, Amerikos atstovybė, Vyriausis armijos vadas ir štabas bei karininkai iš fronto, dalyvavo tose iškilmėse. Kiekvienas oficierius prisiekė, jogei ateinančių metų sukaktuvės bus apvaikštinėjamos Vilniuje. Didziausios ovacijos ir sveikinimai buvo išreikšta Amerikos lietuviams. Lenkai nužvelgia puolimą ir koncentruoja kareivius. Musų kareiviai nekantrauja, kad tik greičiau galėtų veikiman stoti. Lietuvos markių pardavinėjimo planas užtvirtintas." 2) Antras kabelis praneša sekntį: Narijauskas išvažiuoja Amerikon, ir New Yorke mano inkurti Kauno Pramonės Banko skyrių. 3) Cituojame iš laiško vieno stambaus veikėjo apie buvusios Lietuvos Delegacijos Taikos Konferencijoje atliktus darbus: "Lietuvos Delegacija — smagu yra patėmyti, — politikos žvilgsniu yra atsiekusi Lietuvos ateičiai didelių pliusų. Berods galutino Lietuvos neprigulmybės pripažinimo nuo Taikos Konferencijos nepasisekė Lietuvos Delegacijai **formaliai** išgauti, bet vien tik todel, kad Lietuvos klausimas buvo rišamas su Rusijos klausimu, o Rusijos klausimas tapo neišrištas ir pačios Konferencijos, ir turės buti svarstytinas tolimesnėje Taikos Konferencijos tąsoje, kuri bus gal Paryžiuje, gal Londone, gal Berne, — greičiausiai gal Londone. Manoma, kad tas bus artimiausioje ateityje. Lietuvos klausimas tuo tarpu studijuojamas ant vietų Nieselio ko misijos, esančios Baltike, ir atskirų kiekvienos Valstybių specialistų misijų (Amerika turi Gade'o misiją). Kal jos savo raportų neišduos — Lietuvos klausimas manoma nebus galutinai **formaliai** išrištas. Savo keliu, Lietuvos Delegacija išlaužė žymias spragas sienoje, kuri išpradžių išrodė neperlaužiama. Anglijos pripažinimas buvo pirma ir žymiausi ton linkmėn pramušta skylė. Dabar oficialiu raštu ir Francija, kuri iki šiolai išrodė šalčiausia ir didziausia Lietuvos priešininkė, pripažino musų "charge d'affaires" Paryžiuje tomis pačiomis teisėmis kaip ir Anglija. Viešo oficialio paskelbimo apie de facto Lietuvos valdžios pripažinimą ji dar nepadarė, bet praktiškai ji oficialius santikius veda toj pačioj linkmėj ir formoje, kaip ir Anglija per oficialiai pripažintą Lietuvos legaciją Paryžiuje. Pastaraisiais laikais Francijos atsinešimas linkui Lietuvos labai atsimainė ir tai gerojon pusėn. Atsižvelgiant į jos pirmesnį nusistatymą linkui Lietuvos, reikia, tai skaityti dideliu kliusu ir iš to pasidžiaugti, nes tai antra didelė spraga sienoje, kurią reik sugriauti pirm negu priėjus prie pilnos Lietuvos neprigulmybės. Rasi, Anglijos ir Francijos žinksnius sekdama, netrukus padarys tai ir Amerika." 4) Visa eilė pranešimų nuo Išpildomojo Komiteto apie Baltiko tautų konferenciją Helsinkiuose, apie ką jau ir spaudon paduota. 5) Lietuvos Liuosybės Sargų naujas pranešimas, pasirašymas Majoro Žadeikio, kas jau ir spaudon paduota.

Nutarimai: 1) Dėlei Lietuvos Brigados finansų tam tikras nutarimas. 2) Priimtas rezoliucijos tekstas, protestui priešais Lenkijai manomąją paskolą, padėsiančią Lietuvos teritorijos palaikyti Lenkų militarizmo vergijoje. 3) Naujas patvarkymas Amerikos spaudai paduodamųjų iš Lietuvos pareinančių greitųjų žinių. 4) Galiaus didelės svarbos ir visuomenės bei visos laikraštijos domai įvelytinas nutarimas: Apvaikštinėti po visą Ameriką paminėjimo Lietuvos Neprigulmybės Šventę, kuri pripuola Vasario 16 d. Kadangi tai išpuola šiokia dieną, ir truputį par trumpas jau prisirengimui laikas, todel nutarta: Lai visos kolonijos pasistengia šitą šventę apvaikštinėti sekančiame po 16-tos Vasario nedėldienyje, tai yra Vasario 22-ra dieną. Tą dieną reikia parengti prakalbos, demonstracijos su protestais priešais leidimą Lenkų militaristų siaubimui naikinti ir terioti Lietuvos žemes ir reikalavimais, kad Aliantai kuoveikiausiai įsakytų Lenkams apleisti okupuotas Lietuvos žemes ir Lietuvos sostapilę Vilnių.

J. O. Širvydas,
Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Sekretorius, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Lietuvos Neprigulmybės Šventė.

(Užbaiga).

IV. Kame Buvo svarbumas šio Nutarimo.

Pirmą kart Lietuvių Tautos atstovybė vardan visų žmonių vaduodamos apsisprendimo teise, apreiškė savo valią visam pasauliui. Tiesa, Lietuvos Taryba nebuvo išrinkta organu visos Lietuvos. Joj tuomet nebuvo nė žydų, nė lenkų, kurie gyveno Lietuvoje, nė atstovų iš pietinės Lietuvos, bet tuo laiku tik tokia atstovybė ir tebuvo galima. Jeigu butų kviesti ir visi kiti kitataučiai, tokio vienodumo nutarimo negalėjo buti. Bet čion buvo Lietuvos gyventojų daugumos balsas ir jo prisėjo klausytis.

Paskui, tardami tą savo valią, Lietuvos Taryba neatsižiurėjo į kitų valstybių reikalus. Ne tik lietuviai, kurie kentėjo nuo Rusijos valdžios, bet ir kurie buvo po Prusais, tuomet reiškė savo valią buti nepriklausomais.

Pagaliau visą vidaus tvarką ir santikius su kaimynėmis valstybėmis, o tuome ir santikius su Vokietija turėjo galutinai aptarti Steigiamasis Seimas, demokratiniu budu sušauktas Vilniun. Tokiu nutarimu liko ištrintas ir panaikintas duotasai 11 Gruodžio 1917 m. pasižadėjimas vokiečiams sueiti su jais į amžinus rišius. Nemažai svarbu buvo ir tat, jog pati Lietuvos valdymo forma, ar respublika ar monarchija turėjo buti nutarta tik paties Lietuvos Seimo. Tasai nutarimas turėjo didelę vertę, kuomet paskui Lietuvos Valstybės Tarybai prisėjo tarti dėlei pasikvietimo Lietuvai monarcho Uracho iš Wutenburgo. Nors buvo toksai nutarimas padarytas, kad apsaugojus Lietuvą nuo įsiveržimo Prusijos, bet jis nustojo vertės, nes jisai nesutiko su priimtu nepriklausomybės pasiskelbimu.

Joki Laikinosios Vyriausybės nutarimai, kurie ilgesniam laikui varžytų politinę Lietuvos nepriklausomybę arba dėtų ant jos kokias nepakeliamas sunkenybes ukio srityje, be paskelesnio Steigiamojo Seimo patvirtinimo negali buti vertės. Tame musų ginklas nuo visų priešų, kurie norėtų pasinaudoti iš laikinos Lietuvos silpnybės.

V. Kaip Apvaikštinėti tą šventę.

Apskritai, kiekviena kolonija, kiekvienas lietuvių burelis teapvaikštinėja taip, kaip nusimanys yra tinkamiausiu.

Tečiau šiais metais tos šventės apvaikštinėjimas lygiai atatinka su Laisvės paskolos pravedimu. Todėl prie tos šventės apvaikščiojimo reikia organizuoti ir platų bonų pardavinėjimą visur, kur tik bus koksai susirinkimas. Tokiam apvaikščiojimui galima paskirti visa savaitę.

Paskui ikišiol dar nevisa Lietuvos teritorija yra atgauta. Lenkai yra užėmę musų sostinę Vilnių ir didelį Lietuvos plotą žemės. Vokiečiai nėra atidavę Klaipėdos ir nors tos dalies Mažosios Lietuvos, kuri Taikos Konferencijos yra pavedama Lietuvai. Todelei reikia išnešti nutarimai, paskelbti reikalavimai, idant visą Lietuvos žemė galutinai patektų Lietuvos Valstybei.

Pagaliau, Lietuvos Valstybė dar nėra pripažinta, kaipo nepriklausoma, kitų valstijų pavyzdžiui Suv. Valstijų. Reikėtų priminti, idant šis pripažinimas butų greičiau suteiktas. Lygiai galima priminti ir musų Vyriausybei, idant iškeltas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo balsis veikiau butų gyvenime įvykintas.

Va, eilė visų darbų. Taigi atlikime savo darbą!

Laiškas iš Lietuvos.

Jonui Virbickui, Charlestown, Mass. rašo švogeris Justinas Kuodis iš Kreivių kaimo, Deltuvos vals., Ukmergės apskričio, kad vokiečiai buvo įvedę vergiją jų apskrityje, išplėšė lietuvių turtą ir privertė lietuvius per naktis po lietum lauke gulėti, Lakėnų balose nakvoti. Dabar džiaugiasi, kad gyvena po Lietuvos valdžia.

Labai dėkuoja už "Sandarą", kurios gavo penkis numerius. Džiaugsmingai skaitė namiškiai, visi kaimo gyventojai ir paštos valdininkai.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS

SVARBUS PRANEŠIMAS.

(L. L. S. REIKALE).

Pastaromis dienomis patirta, kad Am. lietuvių visuomenėje ir ypatingai tarpe pačių "Liuosybės Sargų" senais pamatais susiorganizavusių, kįla daugelis neaiškumų, abejojimų ir painiavų, delei naujai besikuriančios L. L. Sargų Sąjungos. Todel L. L. Sargų Sąjungos Laikinasai Centras skaito savo pareiga štai ką paaiškinti:

1) Tveriasi dabar naujais pamatais visai nauja Liet. Liuos. Sargų Sąjunga, kuri mažai ką bendro turi su 1919 metų Liuos. Sargų kuopelių steigimo planu; tik vien vardas liko tas pats.

2) Tveriamoji L. L. Sargų Sąjunga yra nepartijinė Lietuvos nepriklausomybės šalininkų, susispietusių ant pagrindo kuniško lavinimosi(sporto) bei šelpimo organizacija.

3) Augščiausi L. L. S. Sąjungos tikslas yra: remt Lietuvos neprigulmybę žodžiu, darbu ir turtu.

4) Tariamoji L. L. Sargų Sąjunga kuriasi ne tulam apribuotam laikui, ar kokio einamojo momento specialio tikslo atsiekimui, bet ji bus ilgalaike, nuolatinė Amerikos lietuvių visuomenės organizacija.

5) L. L. Sargų organizacija veiks sulyg savo "Konstitucijos", kurios projektas bus netrukus patiektas. Pagrindiniai L. L. Sargų Sąjungos dėsniai ir artimieji uždaviniai yra nurodyti tilpusiame jau laikraščiuose majoro P. Žadeikio atišaukime po antgalviu: "Svarbiuoju Reikalu".

6) L. L. Sargų Sąjunga ateityje bus užregistruota ir legalizuota organizacija Suvienytose Valstijose. Ji turės savo "čarterį" ir galės veikti visoje šitoje šalyje.

7) Organizacinį L. L Sargų darbą dabar veda L.L. Sargų Laikinasis Centras po gerb. majoro P. Žadeikio pilna priežiura. L. L. S. Sąjungos Centro antrašas; 257 West 71 St., New York, N. Y.

8) L. L. Sargų kuopelės, susiorganizavusios prieš tai senais pamatais, įeidamos į L. L. Sargų Sąjungą, dabar privalo perorganizuoti pagal L. L. Sargų Laikinojo Centro nurodymų.

9) Netolimoje ateityje yra pramatomas L. L. Sargų atstovų suvažiavimas, kuris galutinai nustatys tolimesnius šitos organizacijos veikimo planus.

10) L. L. Sargų, kaipo narių organizacija, mokesčiai yra šie: įstojimo mokestis $1.00 ir metinė mokestis $2.-00, kurie gali buti išmokami kas pusė metų. Tie L. L. Sargai, kurie užsimokėjo $1.00 pirmiau, dabar nuo įstojimo mokesčio yra liuosi. Suplaukusieji L. L. Sargų buriuose pinigai gali buti naudojami paties burio organizacijos reikalams (pav. įgijimui raštinės daiktų, mankštinimosi prietaisų etc.), arba siunčiami centran. Tokios įplaukos, pačių L. L. Sargų pastangomis pagamintos, kaip: kolektos, pelnas iš vakarėlių, spektaklių etc., siunčiamos jau tiktai centrui, jei tai nebuvo daroma specialiams vietos reikalams.

11) L. L. Sargų Laikinasai Centras prisiunčiamus pinigus panaudos sulig esamo reikalo šiems dalykams: a) L. L. Sargų Sąjungos organizaciniams reikalams, b) Lietuvos Laisvės Šauliams Lietuvoje, c) Lietuvos kariuomenės reikalams čionai arba Lietuvoje.

12) L. L. Sargų Laikinasai Centras yra nusistatęs laikyti artimus ryšius su pačioje Lietuvoje veikiančiomis organizacijomis: a) "Liet. Šaulių Sąjunga", b) "Kareivių Rėmėjų Draugija" Kaune, c) Lietuvos Sporto Sąjunga ir su Am. lietuvių pašelpinėmis organizacijomis.

L. L. S. Laikinasis Centras.
257 West 71st Street,
New York City.

P. S. I. — Am. lietuviams žinotina, kad kar. lietuviai P. J. Purvis ir J. K. Milius ir karininkai amerikonai, dar pirmiaus turėję progos L. L. Sargų reikaluose pasidarbuoti, atsilankydami kaikur su prakalbomis arba atsiliepdami laiškais, — veikia su žinia L. L. S. Laikinojo Centro, kaipo techniški pildytojai jiems pavesto darbo. Be to Lt. P. J. Purvis laikinai eina L. M. Misijos adjutanto pareigas.

II. Kam brangi Lietuvos ateitis, kas supranta svarbumą L. L. Sargų Sąjungos tikslo, yra kviečiami darban. Buvusie Dėdės Samo kariuomenėje kariškiai, karininkai, puskarininkai ir kareiviai! Jųs turite daug prityrimo, todel imkite L. L. Sargų organizavimo darbą į savo rankas. Tas darbas jums seksis daug geriau, negu kam kitam. Ruoškite prakalbas, susirinkimus, tverkite Sargų burius-burelius. Centras jums padės. Tiesiu ir plačių Lietuvos neprigulmybės vieškeliu žengkime pirmyn!

L. L. S. Laikinasai Centras,
Po vadovyste Lietuvos atstovo majoro P. Žadeikio.

Rašo — S.

MUSŲ PARTIJOS LIETUVOJE.

L. S. L. D. Partijos Trumpa Istorija.

Gavę iš Lietuvos LSLD. Partijos Istoriją, parašyta piliečio R., mes talpiname šį straipsnį perspausdindami, turėdami užtikrinimą, kad nė autorius, nė leidėjai nepaskaitys tai už blogą. O Amerikos lietuviams neišpasakytai svarbu yra susipažinti su partijomis Lietuvoje.

Lietuvos Socialistų liaudininkų Demokratų Partijos pradžia reikia skaityti nuo "Varpo" pasirodymo, t. y. 1889 m. Teisybė jokios politinės organizacijos, kurios programa atatiktų šių dienų Soc. Liaud. Dem. Partijos programai, tuo metų nebuvo. Nebuvo tada vartojamas nė socialistų liaudininkų demokratų vardas. Bet žmonės, kurie stovėjo "Varpo" leidimo prišakyje, kaip tik sudarė patį branduolį tų pačių varpininkų, kurie vėliau jau 1902 m. sudarė ir politinę "Lietuvių Demokratų Portijos" organizaciją. O ši organizacija išsilaikė ligi šių dienų, nors vardą ir pačią programą taisė du tris kartus. Delko taip buvo—yra lengva suprasti žinant lietuvių tautinio ir politinio atgimimo ir judėjimo istoriją. Susijungus Lietuvai su Lenkija, Lietuvos didumenė, įvairių lenkų karalių "privilegijų" ir pažibų viliojama pamažu asimiliavosi (virto lenkų diduomenės civilizacijos žmonėmis), o liaudis, laikoma baudžiavoj, dar labiau buvo slėgiama ir kilti negalėjo. Delto ir šviesuomenė tada buvo tik lenkiška arba internacionališka. Toksai padėjimas buvo ligi pat 1861 — 63 metų. Kada Lietuvoje buvo panaikinta baudžiava ir liaudis — lietuvis valstietis — butų galėjusi pradėti šviestis. Bet kaip tik, beveik tais pačiais (1864) metais, rusų valdžia uždraudžia lietuvių kalbos raštą lotynų raidėmis spausdinti ir rusų papročiu žiauriai ima persekioti neklausančius įsakymo. Tai buvo lygu lietuvių rašto kalbos uždraudimui, nes kitokių raidžių, kaip lotynų, lietuvių kalba ir pakęsti negali. Ir jeigu pirmiau Lietuvos diduomenė ir šviesuomenė šlijo prie lenkų įvairių privilegijų bei pažibučių viliojama, tai dabar darė tą pat dar ir rusų valdžios persekiojimų vengdama. Lietuvos gi valstietis—liaudis — likęs be savo kalbos rašto, turėjo skursti ir buti tamsybėj po senovei.

Tokiu tai laiku, praėjus keliolikai metų po baudžiavos panaikinimo, pradėjo rastis vienas antras lietuvis aukštesnio mokslo inteligentas, jau išėjęs iš po buvusių baudžiauninkų pastogės. Ramiai žiurėti, kaip jų tėvai, broliai ir visa liaudis skęsta tamsybėje, jie negalėjo. Ir štai keli tokių inteligentų, pirmojoj eilėj Dr. Jonas Basanavičius ir Dr. Jonas Šliupas, Prusų Tilžėje ima leisti lietuvių - lotynų raidėmis laikraštį "Aušrą"(1881 m.). "Aušra", jos sumanytojų išmanymu, turėjo vien kelti lietuvių tautinį susipratimą ir teikti visiems suprantamai išdėstytų mokslo žinių; politikos ir visuomenės gyvenimo klausimai turėjo buti neliečiami. Šitos savo programos "Aušra' ir laikėsi. Labai daug padariusi lituvių tautinei sąmonei pabudinti, tos savo pasistatytos programs griežtai laikydamos ir nei politikos, nei plačių visuomenės klausimų neliesdama, tuo pačiu "Aušra" tuojau pasiradė tarytum atsiskyrusi nuo gyvenimo ir, keturiems ir pusei metų praėjus, užgeso (1886 m.).

Bet "Aaušros" sužadintoji lietuvių tautinė sąmonė jau negeso, bet ieškojo naujų išsireiškimo kelių. Ypač jaunesnioji lietuvių inteligentinės jaunuomenės karta nieku budu negalėjo susitaikinti su mintimi, kad užgesus "Aušrai" turėtų merdėti ir visas lietuvių tautinis judėjimas. Ir čia jiems buvo aišku, kad norint tą judėjimą išplėsti, jisai turi remtis ne vien šviesuomene, bet ir pačiomis žmonių miniomis — liaudimi. Bet liaudis įtraukti judėjiman galima tik keliant jos kuną ir sielos gyvenimo butį. Šito gi daryti negalima, nelietus politiniai visuomeninio gyvenimo, nereikalaujant tam tikrų jo reformų. Be to, patsai lietuvių rašto spaudos draudimas, persekiojimas taip pat buvo aiškiais rusų valdžios politikos tikslais daromas darbas ir delto leidžiant užsieniuose ir slapta platinant lietuvių laikraštį negalima, neaiškinti to viso darbo priežasčių, neigi nežymėti tikslo bei galimų vaisių.

Šitaip manydamas lietuvių studentų burelis, "Aušros" sužadintam Vincui Kudirkai vadovaujant 1889 metų sausio mėnesį pradėjo leisti "literaturos politikos ir mokslo" mėnesinį laikraštį vardu "Varpas". Ir jau pirmame numeryje šita programa pradėta pildyti. Skyriuose "Audiatur et altera pars", "Iš tėvynės dirvos", "Iš visur" ir tt., neskaitant vedamųjų įžangos straipsinių ir kt. buvo gvildenama įvairųs visuomenės bei politikos klausimai ir tai atliekama, atskirai imant, tokiu tonu ir tokia dvasia, kaip kad ir šių dienų soc. liaud. demokratų raštuose. Berods, pirmiausiais "Varpo" ėjimo metais aiškiai antiklerikalinių ar socialistinių raštų beveik nerandama, nes "Varpo" uždavinys visai nebuvo kokios nors vienos srovės reikalams tarnauti. "Varpas" buvo sau pasiėmęs budinti visuomeninę politinę lietuvių sąmonę ir spiesti visus tuos, kurie yra pasiryžę del tautinių ir politinių lietuvių tautos teisių kovoti, pirmiausiai gi — iškovoti lietuvių spaudą. Kad taip suprastoji "Varpo" programa galėjo buti ir buvo giliai demokratinė — aišku savaime. Bet šita demokratinė "Varpo" programa kaip tik ir buvo akstinu, kuris jau pirmaisiais "Varpo" ėjimo metais kaikuriuose kuniguose sukėlė nepasitikėjimo ir drauge nepasitikėjimo "Varpu". Taip jau "Varpo" Nr. 9 yra atspausdintas nekurio Pr. Vytauto "Varpo" Redakcijon rašytas laiškas, kur smarkiai barama "Varpo" redaktorius del to, buk jis "rustina Varpe tikėjimą ir jo tarnus" (kunigus) ir grąsinama, jeigu nepasitaisytų, "neperstoti kariauti".. Tas "rustinimas" gi apsireiškė "Varpo" Nr. 5, kur ilgoj korespondencijoje iš Buenos Aires tarp kita ko aprašyta ir visiems pasaulyj pagarsėjęs nedoras buvusio kunigo Casho Rodrique pasielgimas ir Nr. 4 šitoks "Varpo pasakymas: "Peikiame vaidus "Lietuviško Balso" (Amerikoj leidžiamo Dr. J. Šliupo laikraščio) su kunigija, delto kad laikome už nereikalingą ir Lietuvai nenaudinga tikėjimo išjuokimą", žodžai buvo laiško autoriui ganėtinu išrodymu, kad įtarti "Varpą" tikėjiminiame indifirentizme ir paslėptuose tiksluose sustiprėjus "ir kunigiją ir, kiek galint, tikėjimą dildyti iš žmonių širdžių". Laiškas, berods, buvo anonymiškas, bet "Varpo"Redakcija rado reikalingu daiktu pridėti ilgą prierašą—paaiškinimą, nes "tuli apkaltinimai, patalpinti pseudoniškame laiške, buvo mums nekurių draugų išreikšti ne iš užtvorio, bet atvirai". Tie "nekurie draugai" galėjo buti ne kas kitas, kaip vienas antras iš tų keletos kunigų arba klierikų, išsyk pasižadėjusių darbuotis išvien su varpininkais. Jie, žinoma, "Varpo" Redakcijos paaiškinimu ir tolimesne jo taktika nepasikakino ir tais pačiais metais ėmė organizuoti savo organą, kurį ir išleido sekančiais 1890 m. pavadindami jį "Apžvalga". Taip tai pasaulinių inteligentų ir kunigų vienybė tetvėrė tik vienus metus. Su antraisiais "Varpo" ėjimo metais, kunigams jau atsiskyrus ir ėmus leisti savo "Apžvalgą" pradeda eiti tų pačių varpininkų leidžiamas ir tos pačios Redakcijos tvarkomas, tos pačios dvasios liaudžiai skiriamas laikraštis "Ukininkas", o "Varpas" lieka demokratinės inteligentijos organu. Tais pačiais metais, jau iš pirmo numerio "Varpas" ima rašyti apie darbininkų reikalus — "Darbininkų sąmokslai laike pereitos vasaros ir pažiuros ant jų draugijos, literaturos ir politikos." Nuo 1890 m. Nr. 5 "Varpas" pradeda spausdinti nuolatinių savo bendradarbių raštų aiškiai socialistinės dvasios ir pakraipos: (Liuto "Privatiška ir draugijinė ukės organizacija", Joniškio "Pamatas savasties tiesos" ir tt.). Šita tai demokratiniai socialistinė "Varpo" dvasia ir ėjo paskui per visus "Varpo" ėjimo metus, šios dvasios buvo ir visi kiti varpininkų leidžiamieji politikos ir visuomenės raštai (pav. 1893 metais Maskvos varpininkų kuopa išleido socialistinės dvasios knygelę apie mokesčius — Genių dėdė").

1895 metais iš varpininkų socialistų tarpo pradeda skirtis socialistai marksininkai, sudarydami "Lietuvių social - demokratų kuopą", kurie sekančiais metais pasivadino "Lietuvių social-demokratų Partija", ir pradėjo leist laikraštuką "Lietuvos Darbininkas" (lietuvių ir lenkų kalbomis), kuris nuo 1897 m. ėjo vardu "Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimo", ligi 1901 m. nepradėjo eiti nuolatinis partijos organas "Darbininkų Balsas". "Varpas" gi (tas pats "Uikininkas", "Naujienos") ir marksininkams atsiskyrus ėjo po senovei ir net iš tų pačių marksininkų vienas antras bendradarbiaudavo "Varpe".

(Pabaiga bus.)

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau motinos, sesers — Anilkos, brolia — Jono. Paeina iš tėvynės: Marčikovizno kaimo, Šventažerio parapijos, Seinų apskr. Meldžiu atsišaukti arba kas žinote malonėkite man pranešti:

Paulina Valčkiutė,
28 Water St., Easthampton, Mass.

MAINAU vokiškas markes po 3 cent. arba **$28.00** už **1000** markių, kurias galite siųsti į Lietuvą patys.

P. MIKOLAINIS,
1304 Sutter Ave., **Brooklyn,N.Y.**

SARS. O'KEEFE,
916 Grand Ave., New Haven, Conn.
Iš mažų fotografijų padidiname visokio didumo ir rankom piešiam, taip gi į rėmus įdėdame ant užsakymo.

NEPAPRASTA PROGA AMERIKOS LIETUVIAMS!

Lietuvos Atstatymo Bendrovė pasiulo ant pardavimo

5000 ŠERŲ

Lietuvos Prekybos ir Pramones BANKO

Lietuvos Pramones ir Prekybos BanKas Kaune yra vienintėlis Lietuvių Bankas sutvertas pramonės ir prekybos tikslams.

Lietuvos Vaistybė valdo 2.500 Šėrų ir turi atstovą direktoriate, kuris prižiuri banko veikimą.

L. Pramonės ir Prekybos Bankas nepaprastai greitai ir pasemingai auga ir bujoja ir jau turi savo korespondentais užsieniuose sekančias įstaigas:

1) Kopenhagene Privat Bank;
2) Stokholme — Enskilda Bank;
3) Berlyne — Bank Fur Handel und Industrie;
4) Lausanne — (Šveicarijoje) — Banque Federale; ir
5) New Yorke — Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

PER L. PRAMONĖS IR PREKYBOS BANKO SKYRIUS YRA SIUNČIAMI PINIGAI IŠ VISŲ ŠALIŲ LIETUVON.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė L. Pramonės ir Prekybos Banke valdo 2.500 šėrų ir turi du atstovu direktoriate.

Stokite į eiles su Lietuvos Valstybe ir su Lietuvos Atstatymo Bendrove ir pirkite tiek Lietuvos Pramonės ir Prekybos Banko šėrų, kiek tik išgalite. Skubinkitės, nes tik 5,000 šėrų teturime.

Lithuanian Development Corporation

294 Eight Ave., and 25-th str., New York, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

HARLEM, NEW YORK CITY.

L. L. Paskolos Komitetas.

Pabaigoje sausio mėn., per pastangas vietinių veikėjų, čia susitvėrė Komitetas pardavinėti Lietuvos Bonus. Musų kolonija mažai lietuvių apgyventa, todėlei čia nesiranda jokia kita organizacija, apart šėrininkų Lietuvos Atstatymo Bendrovės.

Bet nereikia užmiršti, kad čia randasi keletas garbingų tėvynainių, kurie nesigailėjo ir vis dar nesigaili dikčiai aukauti del Lietuvos laisvės.

Vietinis Komitetas jau gavo įgaliojimą pardavinėti Bonus iš L.L. Paskolos Centro ir dabar uoliai imasi už savo darbo.

Į Komitetą įeina šie: Ant. Kazlas — pirm., J. Sabulis, — sekr. ir J. Usonis — ižd.

Ant. Kazlas, pirm.

NEW. PHILADELPHIA, PA.

Teatras ir Koncertas.

Sausio 25, pobažnytinėje lietuvių salėje, vietos baž. choristai suvaidino komediją: "Prieš vėją nepapūsi". Apart vaidinimo buvo deklemacijų ir dainų. Publika, matomai liko patenkinta ir vaidinimu ir dainoms.

Sausio 31, buvo koncertas p. J. Butėno iš Brooklyn, N. Y. Nebuvus koncerte, negalima kąnors sakyti apie jo pasekmes. Bet žinant salę, kurioje šis koncertas įvyko, galima pasakyti, kad rengėjai to koncerto, mažai arba gal ir visai nenuvokia kas tai yra koncertas. Salė nuo grindų iki lubų turi 7 pėdas aukščio ir jokios estrados nėra. Statyti į tokią salę solistą - dainininką, prasižengimas. Matytis, kad rengėjai (Teatr. kuopa iš Mahanoy City) vietoje skleisti dailę, vartoja solistą - Butėną tik "biznio" reikalams. O, kaip žinome, p. Butėnas yra puikiausis lietuvių basso solistas.

Reporteris.

MIDDLEPORT, PA.

Staiga Mirė Lietuvis.

Sausio 30, Juozas Nočys dirbęs Silver Creek kasykloje apie 3 val. po pietų eidamas krito ir vietoje mirė. Juozo draugas sako, kad Juozas visą dieną skundėsi turįs sunkumą krutinėje. Sausio 31, graborius A. Žalionis vėlionį palaidojo Schuylhill - Haven apskričio kapinėse.

Kar.

KINGSTON, PA.

Lietuvos Laisvės Bonų Stotis.

Sausio 30, 1920, susiorganizavo Lietuvos Laisvės Bonų Stotis. Delegatų susirinko apie 50 nuo 20 draugijų ir tapo galutinai sutvarkyta visas darbas. Tapo išrinkta delegatai į draugijas ir klebonas, kun. Tušiura priketino dirbti garsinant iš sakyklos. Delegatai pasižadėjo dirbti kogeriausiai, kad sukėlus didžiausią paskolą musų tėvynei- Lietuvai. Presos komisijo narys,

K. Demikis.

ROCKFORD, ILL.

Aukos Lietuvos Šauliams.

Gerb. V. K. Puodžiunui paraginus Lietuvos Šauliams aukavo:

J. Petraitis	2.00
A. Domeika	1.00
J. Brucas	2.00
A. Škemas	1.00
L. Navickas	1.00
A. Stalkevičius	1.00
A. Antanaitis	1.00
K. Ragauskas	1.00
M. Liutkevičius	1.00
A. Laikauskas	1.00
P. Lipčius	5.00
K. Banis	1.00
J. Kurlinskas	1.00
F. Nudriulis	1.00
P. Aukštikalnis	1.00
	22.00
Smulkių	4.56
Viso labo	26.55.

"Sandaros" Reporteris.

ROCHESTER. N. Y.

Nėra vienybės.

Šios kolonijos tautininkai bei sandariečiai visados budavo pirmi tautos reikaluose ir turėdavo panešti daug nemalonumų nuo krikščionių - klerikalų. Jie sakydavo: "Kur lendat penki, musų didžiuma".

Dabar iš tikrų šaltinių sužinom, kad atidavė teisę pirmininkystės tautos reikaluose tiems vadinamiems krikščionims. Na, ir pirmininkauja... Kada dabar svarbiausias momentas Lietuvos Laisvės Bonų pardavime, tai jie su tautininkais visai nenori kalbėtis. Vienok sausio 11, Gedemino draugystėn, tai buvo nuėję kviesti, bet kaipo bolševikiška draugija, tai atsisakė su panieka dėtis Liet. lais. bonų pardavimui. Tai dabar, kaip girdėtis sutvėrė komitetą iš klebono, jo gaspadinės ir poros špitolninkų. Ką manai skaitytojau ar ne autokartingas komitetas? Ar ne viešpatauja aklas fanatizmas. Kad savo klerikalizmo reikalams but sudėję kelias tukstantis, o tautos reikalams, kada yra degantis momentas ir čia pat Lietuvos atstovybė, tai jie bijo pasirodyt savo ištikimybe Lietuvos misijos akyse.

Patartina sandariečiams imties už darbo link Lietuvos Bonų pardavimo, nes be sandariečių niekas to darbo neatliks.

Paukštelis.

LOWELL, MASS.

Perka L. L. Bonus.

Musų kolonijoje Lietuvos Laisvės Bonų pirko:

Po $100.00: A. Mikalauskas, N. Radavičius, J. Nazveckas, S. Rusevičius, T. Verseckas, J. Staniulionis, K. Baumila, P.Kukauskas, K. Dzidulionis, J. Baumila, Z. Dzidulionis, V. Valiulis, M. Ramanauskas.

Po $50.00: J. Peradne, A. Misevičius, J. Savrulis, J. Sadauskas, L. Petkevičius, M. Zapnickas, A. Szuštas, A. Švenčiunas, A. Kasinskas, Z. Kašinskas, P. Malinauskas J. Varnauskas, M. Turauskas, M. Andruševičius, J. Karsokas, K. Simukonis, K. Baumyla, A. Malinauskas, R. Vilkišius, J. Andruškevičius, J. Ablačinskas St. Saulinas, T. Bagdzeikis, J. Balkunas, A. Gaidis, J. G. Virseckas, J. Zabris.

Jeigu keno vardo čionai nėra pažymėta arba klaidingai, tat meldžia pranešti L. L. B. Sekretoriui **N. Radavičius**, 136 Gorham St.

WESTFIELD, MASS.

Kunigas Šmeižia Lietuvos Valdžią.

Nauji Metai atneša nemalonių naujienų. Vietinis klebonas K. Vasiliauskas sausio 4 d. iš sakyklos paskelbė, kad Lietuvos vienas ministeris bedievis buvo pasiųstas į užsienį nupirkti visokių daiktų del Lietuvos valdžios, bet jis dabar dar iki šiol nesugrįžo. Kiti gi laisvamaniai atidavė 300 tukstančių Lietuvos pinigų bolševikams. Skauda širdį kiekvienam geram tėvynainiui, girdint tai, bet ar tas tiesa, tai labai reikia paabejoti. Mes prašytume lietuvių laikraščių redaktorių ir Lietuvos Misijos tai paaiškinti. Jei tokios žinios neteisingos, tai tokis žmogus nors jis butų kunigu, užsipelno pasmerkimą, nes jis demoralizuoja musų žmones tokių paskalų skleidimu. Pagaliaus jei ir butų teisinga tai visgi ne bažnyčioje vieta skelbti. Lietuvos Misija turėtų tai išaiškinti.

Paskui kunigas pasakė, kad nepirktų Lietuvos bonų iš nepatikėtinų žmonių, bet tik iš pasitikėtinų. Sako: "aš esu kasierium komiteto." Tiesa, jis kasierius, bet tik katalikų organizacijų komitetų, o mums rodosi kad jei ir nekatalikas pardavinės bonus, tai jis lygiai naudingas bus Lietuvai kaip ir kunigas.

Parapijonas.

P. S. — Ne ministeris, bet Lietuvos valdžios įgaliotinis išvažiavęs į užrubežį komercijos reikalais nesugrįžo. "Naujienos" ir "A. L." rašo, kad jis išaikvojo 15 milijonų markių Lietuvos valdžios pinigų, tat, matomai, kunigas tai bažnyčioje pasakoja. Vienok tai yra netiesa. Mums yra pranešama, kad tas įgaliotinis (jis buvęs Amerikoje) Berline ne ant Lietuvos atstovybės vardo pinigus bankon padėjo, bet ant savo. Ir pradėjo užsakinėt Lietuvai bereikalingų prekių. Įgaliotinis pajutęs, kad Liet. valdžia juom pradeda nepasitikėti, pinigus padėjo ant įvairių vardų įvairiose Europos bankose. Vienok Lietuvos valdžia tuos pinigus užareštavo, o už kitus gavo prekių. Gal apie milijonas markių ir žus. Čia kaltė tame,kad Lietuvos valdžia neturėdama pakankamai žmonių, patiki bile kam, ir tik pradėjus dirbti, bet ne aukščiau, sužino patikėto žmogaus kompetentiškumą ir teisingumą. Butų gerai, kad šį dalyką Lietuvos misija paaiškintų, idant kunigai, sužinoję kame dalykas, bažnyčioje nustotų šmeižti Lietuvos valdžią. — **"Sandaros" Red.**

LOWELL, MASS.

Kunigas su Policijos Pagelba Bandė Išardyt Mass - Mitingą, Perengtą del Lietuvos Labo.

Sausio 1 d., 1920, čia buvo surengtas Mass. - Mitingas, kuris pavyko labai gerai. Nežiurint, kad išgamos norėjo paardyt, bet jiems nepavyko. Pastangoms p. N. Radavičio, J. Sadausko ir kitų prakilnių Lowelio lietuvių tapo viskas surengta kuogeriausiai: surinkta virš $100.00 LGD. ir parduota L. L. Bonų apie už $3000.00. Rezoliucijos išneštos prieš lenkus ir kitus Lietuvos priešus, reikalauta, kad Suvienytos Valstijos greičiau pripažįtų Lietuvos Respubliką.

Negalima praleisti vietinio kun. Kučio juodų darbų prieš Liet. laisvę. Buvo štai kaip: kada rinko komisiją surengimui mass-mit., tai kunigas pasakė:

—Aš apsiimu pakviesti miesto majorą". Kiti apsiėmė paimti svetainę , pakviest kalbėtojus, apgarsint, etc.

Bet kada jau buvo viskas surengta, salė paimta, išgarsinta, kalbėtojai pakviesti, tai sako kunigas nuėjo į policijos stotį ir pareiškė, kad čia yra rengiamas mass-mit. ir prakalbos bolševikiškos. Kunigas prašęs policijos, kad prakalbų neleistų. Subatoje, 2 val. p. p., tai yra prieš pat mass-mitingą, kunigas pranešė komisijai, mass-mit. negali įvykti, nes miesto majoras neleidžia, nes esą kalbėtojai bus bolševikai. Klausimas, iš kur miesto majoras galėjo taip manyt ar ne pats kunigas primelavo ir iškirto tokį šposą?

Kas čia lieka daryt rengėjams? Negalima atidėti, o jau kunigas tai džiaugiasi, kad suardė mass-mit., rengtą del Lietuvos labo. Bet jo džiaugsmas ne ant ilgo buvo, nes kuriam tikrai rupi Lietuvos reikalai, tas nesnaudė, bet ėmės už darbo. N. Radavičius ir J. Sadauskas ir K. Kinderavičius pradėjo jieškot budo, kaip čia viską pataisyti? Eit pas majorą jau buvo pervėlu. Pasitarę su pil. J. Žebriu ir J. Versecku nutarė eit pas kunigą ir priversti ji atšaukti melus. Taip ir buvo padaryta.

N Radavičius, Sadauskas ir Kinderavičius nuėjo pas kunigą. Jis spavėdojo moteris. Na, mes čia sakom, paspavėdosium jį geriau ir išrišimo neduosime. Palaukėm kiek pas bažnyčią, išeina ir dvas. tėvelis. Mes sakom:

Kas čia yra klebonai, kad tamstos trugdot darbą; apsiėmėt patys miesto majorą pakviesti, o čia nekvietėt majoro nė kitų. Uždarėt mitingą, sakydami, kad kalbės koki ten bolševikai ir Laisvamaniai, bet čia to visai nebus.

Tuomet jis sako: Kalbės Bagočius ir Šliupas, o kun. Urbanavičius nekalbės, tai mitingas reikia atidėt.

Mes sakom: Kad Bagočius ne bolševikas, o Šliupas, taipgi ne bolševikas ir jis visai nepribus, o šis mitingas nei vienai partijai nerengiamas, bet tik Lietuvos labui. Prakalbos negalima atidėti.

Pasiginčijus kunigas mato, kad nieko nebus ir sako:

Jau aš sutinku, kad butų, o jųs storokitės, jeigu gausit, tai aš busiu nepriešingas.

Tada N. Radavičius nuėjo pas pil. J. Versecką. Jiedu nuėjo į policijos stotį ir perstatė dalyką, tai policija sako, kad jusų kunigas nenori tų prakalbų.

Mes sakom, kad jis klydo, dabar jau neri. Užtelefonavo pas kunigą ir jis atsakė, kad jis nepriešingas. Tada buvo gauta leidimas.

Tai matot, kaip musų klerikalams rupi Lietuvos likimas.

Sakoma, kad kunigas del to bandė viską suardyti, kadangi rengėjai kvietė kalbėti "Sandaros" red. p. K. Norkų, kurio tamsųs klerikalai taip bijosi.

Apie Klerikalų "Taktiką".

Susipratę lietuviai dirba del Lietuvos laisvės, pardavinėja L. L. Bonus ir Lietuvos Atstatymo Bendrovės šėrus, idant lietuviai butų organizuoti ir materialiai. Gi klerikalai pardavinėja grekų ir airių biznio šėrus, o melagiškame brostvininkų organe giriasi, kad jie daugiausia dirba del Lietuvos.

Susipraskite katalikai ir neduokite save niekint Lietuvos priešams kapitalistų tarnams — klerikalams. Kas brangina Lietuvos laisvę — eikite prie sandariečių.

Kaz. K.

TORONTO, CANADA.

Mirė Lietuvis.

Sausio 24, 1920, 9:15 v. iš ryto, atsiskyrė su šiuo pasaulių draugas Bladas Masis, palikdamas savo mylimą moterį Antaniną diedliame nuliudime, dukterį Aldoną 2 met. ir pusės ir sunų Vytautą 6 mėnesių.

Vėlionis iš Lietuvos paėjo, Kauno rėdybos ir apskričio, Rukių kaimo, trisdešimts trijų metų. Gyvenimą vedė teisingą ir tikėjosi savo vaikučiams kiek geresnį gyvenimą sudaryti. Išsirgęs šešias dienas mirė nuo plaučių uždegimo ir patrukimo.

Vėlionis buvo laisvų pažiurų žmogus, tai buvo palaidotas ne ant katalikiškų kapinių, o nekuriems karštiems katalikams išrodė labai keistai.

Vėlionis prigulėjo į kelias draugijas: į Šv. Juozapo Dr-ją, Lietuvos Sunų Dr-ją ir prie dirbtuvės Kliubo ir taipgi Montreal'e Q. P., prie Vytauto Kliubo.

Vietinės draugijos atidavė paskutinį patarnavimą, nupirkdamos po gėlių vainiką. Nuo Šv. Juozapo Dr-jos ant vainiko buvo užrašyta vėlionio vardas ir pavardė paauksuotom raidemis, o nuo Lietuvos Sunų Dr-jos ant vainiko buvo užrašyta "Nuo Lietuvos Sunų Dr-jos."

Lai jam buna lengva šitos šalies žemelė.

Šv. Juozapo Dr-jos

Reporteris.

"SANDARA" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŲSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšvietos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuramintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams $2.75, pusei metų $1.50. Prisiųskit jų aiškų antrašą ir prenumeratą, tai viskas.

Paštas leidžia siųsti knygas į Lietuvą, pundelis iki 4 svarų. Persiuntimas pigus, tik 8 centai svar ras.

"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konsevatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar tris lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmės.

M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

Įspudingi Paveikslai.

Kaunas Krutamų Paveikslų Kompanija patraukė minias parengtuose vakaruose, Conn. ir Mass. valstijose; į kiekvieną vakarą vis daugiau žmonių atsilanko. Draugijos, kurios pagelbėjo parengime vakarų turėjo gerą pelną. Šiuos krutamus paveikslus turėtų matyti kiekvienas lietuvis.

Rengkit jusų mieste vakarą.

Kaunas M. P. F. M. Co,

Prez. V. K. Puodžiunas,

Sekretorius M. Truska,

314 Walnut St., Newark, N. J.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

A. F. SWEETRA & CO.
87 HAVERHILL STREET,
Lawrence, Mass.
LIETUVIŠKŲ IR VISOKIŲ KALENDORIŲ IŠDIRBYSTĖ.

Išdirbame įvairių rūšių kalendorius, įvairaus išdirbimo ir įvairaus didžio. Biznieriai atsišaukite.

Apart šio įstaiga parduoda akcijas-šėrus Kompanijos H. V. Green Investement. Už įvestinimus moka 9%.

Su visais šiais reikalais kreipkitės adresuojant:

A. F. SWEETRA,
87 HAVERHILL STREET,
LAWRENCE, MASS.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS.

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.
Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

Tel. Richmond 2957-M.
Dr. David W. Rosen
Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas.
Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st.,
Boston, Mass.

DR. L. J. PODDER
Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

Vasara Ateina.

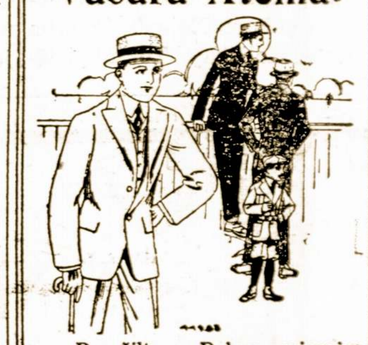

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
"Akiu Specijalistas."
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
nedėldieniais nuo 1 iki 3 p. p
425 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 27.

JOSEPH B. AGLINSKAS.
3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: belletristika, ekonomiją, sociologiją, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poerija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėlės," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą." Priųsdami už 6 c. krasaženkliu reikalaukite katalogo.

KORESPONDENCIJOS.

WATERBURY, CONN.

Sutikimas ir Priėmimas L. F. Misijos. Bonų Nupirkta už $50.000.00.

(Nuo "Sandaros" nuolatinio korespondento).

Pereituose keliuose "Sandaros" numeriuose buvo rašoma apie vietos lietuvių pastangas ir prisirengimą sutikti Lietuvos Finansinę Misiją ir pradėjimą pirkti L. L. Bonus. Sulaukus 1 d. vas., vos tik rytas išaušo tarpe vietos lietuvių matėsi kokis tai nepaprastas judėjimas, ir iš to jau buvo galima spręsti, jog tą dieną kas tokio nepaprasto atsitiks tarpe waterburiečių. Sulaukus 12 v. diena, nors oras buvo šaltas, vienok rinkosi buriai vyrų, moterų bei merginų į patį lietuvių centrą, ties lietuviška bažnyčia. Kaip bematant susirinko tokia skaitlinga minia žmonių, kad užblakiavo net tris gatves, taip kad policijantai turėjo daryti tvarką, kad praleisti gatvėkarius bei vežimus.

Prisiartinus antrai valandai, vietinis L. L. Bonų skyr. komitetas susėdo į tris gražiai papuoštus Lietuvos ir Amerikos vėliavomis automobilius ir kartu su visa minia, susidedančia iš virš 4,000 lietuvių ir lietuvaičių visi pradėjo maršuoti ant stoties pasitikti tų garbingų tėvynės pasiuntinių.

Maršuodami pirmiausia nešė dideles Amerikonišką ir Lietuviką vėliavas, o paskui visa minia rankose turėjo po mažiukę lietuvišką vėliavukę.

Numaršavus ant stoties dar misija buvo neatvažiavus, prisiėjo palaukti kelias minutes. Vėliaus automobiliais iš New Britaino pribuvo misija. Visi demostrantai pasitraukė ant Grand gatvės ties miesto rotuže, susigrupuoja į abi šali gatvės padarydami tarpą pravažiuoti misijai. Gi misija susėdo į komiteto automobilius ir visi važiavo per tarpą demonstrantų. Tuokart pasigirdo griausmingas šauksmas: Valio! Valio! Valio! Ir vėliavukes rankose švituodami sveikino savo tėvynės pasiuntinius, išreikšdami jiems savo užuojautą ir pagarbą.

Misijai pirmą bevažiuojant visa minia numaršavo į didžiulę "Strand Theatre" svetainę, kurioje atsibuvo misijos prakalbos. Svetainė kaip bematant prisipildė kupina ir pasirodė visai menkutė, kurioje sutilpo tik apie 2,000 demonstrantų, o kiti, negalėdami sutilpti, turėjo grįžti namo.

Gerbiamiems svečiams išėjus ant estrados visi sustojo ir tris kartus galingai sušuko "Valio"! ir "Lai gyvuoja Laisva neprigulminga Lietuva"!

Šauksmas buvo toksai galingas, kad net didžiulės svetainės sienos drebėjo.

Po to vietos Jaunimo choras ir parapijinis choras, abu kartu sudainavo Amerikos ir Lietuvos himnus. Po sudainavimo himnų, vietinio bonų skyriaus pirmininkas p. J. Tareila, trumpai paaiškino susirinkimo svarbą ir perstatė kalbėti didžiai gerbiamą musų tėvynės pasiuntinį Joną Vileišį.

Minioje pasigirdo griausmingas delnų plojimas. Gerbiamam svečiui atsistojus visoje svetainėje užvešpatavo grabinė tyla. Gerbiamas musų tėvynės pasiuntinis pirmais savo žodžiais pasveikino visus waterburiečius, padėkavodamas už tokį skaitlingą susirinkimą ir atjautimą savo tėvynės - Lietuvos. Pastebėjo, nors jau aplankė kelias Amerikos lietuvių kolonijas, bet tokį skaitlingą ir iškilmingą priėmimą dar pirmą kartą sutinka.

Savo trumpoje kalboje nupiešė dabartinį Lietuvos padėjimą ir sunkią kovą su įvairiais priešais. Savo atsilankymo tikslą šiaip aiškino:

"Lietuvos žmonės visuomet reikalavo valdžios, kad valdžia pasiųstų atstovus pas jumis amerikiečiai. Jie visuomet sakė, kad mes budami karės nuvarginti neišgalime suteikti jums pinigišką paramą, tai kodel jųs nesikreipiate į musų brolius amerikiečius. Jie laike baisios karės ramiau gyveno, jų niekas taip baisiai neapiplėšė, taigi kreipkitės prie jų ir jie suteiks mums reikalingą paramą. O jeigu jųs prie jų nesikreipsite ir jeigu mes vieni veikdami dėlei finansų stokos padarysime kokias klaidas, tuokart jie pas mus sugrįžę pasakys, kad jeigu jums buvo kokis reikalas, kodel jųs nesikreipėte prie musų, kodel jųs nepranešėt mums ko jum reikia, o mes butume jums suteikę. Mes atvažiavome pas jumi, broliai amerikiečiai, kad paprašyti jusų, kad jųs suteiktumėte paskolą savo tėvynei dabartinėje sunkioje kovoje už laisvę ir tikiu, jog jųs neatsakysite ir prisidesite savo doliariais prie iškovojimo laisvės savo tėvynei". (Čia garsus delnų plojimas).

Antras kalbėjo Majoras P. Žadeikis, kuris plačiai aiškino lietuvių kovą su priešais nurodydamas lietuvių kareivių narsumą ir pasišventimą ginti savo tėvynę nuo užpuolikų. Nurodė, jog kuomet tik susiorganizavo Lietuvos valdžia ir kuomet dar visai nebuvo kariuomenės, tai atėjo 300 vyrų prašė valdžios, kad juos priimtų į kariuomenę. Tuokart jų užklausė ar jųs mokate karišką muštrą. Jie atsako kad ne, ir sako, tik duokite mums šautuvus, parodykite kaip reikia paspausti gaidukus, o mums to ir užtenka. Ir tas menkas burelis pradėjo ginti savo tėvynės laisvę. Vėliaus atsirado daugiaus ir šiandien jų pastangomis jau du priešai, rusai ir vokiečiai, išvyti iš Lietuvos, o greitu laiku bus apgalėtas paskutinis priešas tai yra lenkai, nuo kurių bus paliuosuota Lietuvos sostinė Vilnius. (Šauksmas "Valio" ir rankų plojimas).

Užbaigdamas savo kalbą prikdurė, kad jeigu ir visa Lietuvos kariuomenė žūtų, tai visa Lietuvos liaudis sukilty, bet laisvės niekas nepajiegtų atimti. (Vėl šauksmas Valio).

Trečias kalbėjo kun. J. Žilius, kuris trumpai, bet griausmingai sujudino waterburiečius, persergėdamas, kad neklausytų nė jokių šmeižtų ir neturėtų ne jokios abejonės apie Lietuvos laisvę.

Vakare svečiai kalbėjo dvejose lietuvių svetainėse, 48 Green St. ir 49 Congress Ave. Per visas trejas prakalbas likos bonų parduota bei surinkta pasižadėjimų pirkti virš už $50.00, o kuomet prasidės tikras veikimas, apie $100.000 visai nereikia nė abėjoti, bus dar ir su kaupu.

Paskiaus, 2 d. vasario, išleidimui svečių geriausiam "The Elton" viešbutyje likos surengta vakarienė, ant kurios dalyvavo apie 200 svečių tame tarpe ir du žymus amerikonai. Laike vakarienės musų gerbiamieji svečiai iš Lietuvos išsireiškė, jog jie matydami tokį upą amerikiečių nei kiek neabejoja apie sukėlimą paskolos. Gi abu amerikonai gan gražiai kalbėjo ir linkėjo lietuviams gerų pasekmių kovoje už laisvę, ir jie pasakė, jog jie nei kiek neabejoja, jog Lietuva liks laisva.

Paskiau kalbėjo vietiniai musų veikėjai: adv. K Lukošius, Dr. S. Supranas, J. Laskevičius ir kiti. Visų kalbos buvo sujudinančios ir visi prisižadėjo su pasišventimu veikti Lietuvos laisvės reikaluose.

Laike vakarienės likos sudėta aukų $118.00 dėlei papierosų Lietuvos kareiviams.

Čia reikia atkreipti domą ir kitų kolonijų lietuvių, kad neatsiliktų nuo waterburiečių. Žodžiu sakant 1 ir 2 vasairo likos istoriškomis dainomis Waterburio lietuviams.

Užbaigiant vakarienę gerb. majoras P. Žadeikis pasakė ne sudiev, bet iki pasimatymo Vilniuje!

K. J. Paulauskas.

MELROSE PARK, ILL

Aukavo Lietuvos Šauliams.

Laike rodymo "Kaunas" paveikslų iš Lietuvos tos kompanijos pirm. gerb. V. K. Puodžiunui paraginus publika suaukavo $18.15 Lietuvos Šauliams.

Reporteris.

NEW YORK, N. Y.

Gerb. V. K. Račkausko Išleistuvių Vakarėlis.

Sausio 25 d. McAlpin hotelyje atsibuvo gerb. V. K. Račkausko išleistuvių vakarėlis. Dalyvavo nemažas burelis svečių, artimiausių jo draugų, vietos inteligentų. Laike vakarienės buvo daug prakalbėlių ir dainų. Kalbėjo beveik visi svečiai. Kiekvienas kalbėtojas priminės gerb. Račkausko nuveiktus darbus Amerikoje ir linkėjo jam laimingai nukeliauti į laisvą Lietuvą. Po daugelio svečių kalbų ir linkėjimų p-lė P. Jurgeliutė sudainavo porą dainelių, pianu akompanavo p-lė L. Karužiutė.

Po dainų vėl sekė kalbos. Kalba p. M. W. Bush, kuris po trumpos prakalbėlės įteikia gerb. Račkauskui dovanėlę — auksinį laikrodėlį — nuo artymų jo draugų. Po jo kalba p. M.L. Vasiliauskas, kuris pažymėjo gerb. Račkausko nuveiktus darbus ir, linkėdamas jam laimingai keliauti į laisvą Lietuvą, įteikė gerb. Račkauskui dovaną nuo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Centro darbininkų ir darbininkių — auksinę plunksną. Po to dar kalbėjo keli svečiai.

Ant galo kalba pats gerb. Račkauskas. Jis apibudino savo kelionės tikslus, su kuriais jis keliauja Lietuvon. Užbaigdamas savo kalbą užreiškė, kad jis neužmirš ir mus, gyvenančius Amerikoje.

Apie 12 valandą nakties visi svečiai atsisveikindami su gerb. Račkausku ir linkėdami jam laimingos kelionės, išsiskirstė namo.

Vasario 5 d. ant laivo "Mauretania" gerb. V. K. Račkauskas išvažiavo Lietuvon. Prie prieplaukos susirinko gražus burelis vietos inteligentų, jo artimų draugų, kad atsisveikinti. Tarp jų buvo: — iš "Tėvynės" štabo gg. A. B. Strimaitis, M. L. Vasiliauskas, p-lės P, Jurgeliutė, M. Karužiutė, V. Kačergiutė, E. Miliauskiutė, M. Aušriutė, P. Ambrazaitė ir P. Aleksiutė. Iš kitur: R. Karuža, M. W. Bush, J. Strimaitis, P. J. Žuris, P. Bajoras, Bukšnaitis, p-lė Zofija Karužiutė ir daugelis kitų.

Atsisveikinant su gerb. Račkausku graudu buvo, kuomet matai susirinkusį burį jo draugų ir draugių atsisveikinant su gerbiamu musų rašytoju ir veikėju. Jie, atsisveikinęs su savo draugu ir linkėdami jam laimingai nukeliauti Lietuvon, apleido prieplauką. Gerb. V. K. Račkauskas apleiko New Yorką apie 3 valandą po pietų, vas. 5, 1920.

Drauge su juomi iškeliavo Lietuvon žinomo lietuvių dailininko Čiurlionies brolis—Povilas Čiurlionis.

Draugas.

LIETUVOS LIUOSYBĖS SARGŲ REIKALE.

Vadovaudamiesi tuomi, kas augščiau pasakyta, mes, žemiau pasirašiusieji, pranešame L. L. Sargams ir taipgi Amerikos lietuvių visuomenei, kad musų darbas L. L. Sargų organizavime pasibaigė su 1919 metais. Kaip visiems yra žinoma, mes buvom paskirti ir įgalioti šitan darban per abi Amerikos Lietuvių Tarybas ir per Lietuvių Egzekutyvį Komitetą Washingtone. Darbas buvo nelengvas ir jis ėjo ganadėtai, vienok šito priežastis visiems yra žinomos. Be daugelio kitų kliučių, buvo dar lauktama per visą savarą atvažiuojant iš Lietuvos atstovų, kurie suteiktų pilnas žinias ir pamokinimus, kaip geriausiai tvėrimo darbą varyti pirmyn. Taigi buvant tokiame neaiškiame padėjime, negalima buvo nei laukti spartesnio darbo.

Pabaigoje 1919 metų sulaukėme nuo seniai laukiamų svečių — Lietuvos atstovų, gerb. Jono Vileišio, Jono Žiliaus ir Majoro Povilo Žadeikio. Gerb. majoras Žadeikis kaip tik atvažiavo čio įgaloitas nuo Lietuvos valdžios rupintis militariais reikalais ir todel su 1 diena sausio, 1920 m., viskas, kas tik buvo nuveikta organizavime L. L. Sargų ir visoki kitoki dalykai, lytinti Lietuvos kariuomenės reikalus parėjo po tiesia priežiura Lietuvos Militarės Misijos atstovo, gerb. Majoro Povilo Žadeikio . L. L. S. Centralė valdyba su g. Majoru Žadeikiu priešakyje, greitu laiku išleis smulkmesnius nurodymus, kaip organizavimo darbą varyti pirmyn. Tuom laiku visi L. L. Sargai turi pasistengti savo nuo seniau suorganizuotus burius žymiai padidinti ir surengti prakalbas kiekvienoje lietuvių kolonijoje praplatinimui L. L. idėjos. Reikalaudami kalbėtojų arba kokių informacijų link L. L. S. organizacijos, nuo dabar kreipkitės tokiu antrašu: L. L. S. Centro Valdyba, 237 W. 71st St., New York City.

Perduodami L. L. Sargų antrašus, išpildydami aplikacijas ir kitokius dokumentus, į gerb. Maj. Žadeikio rankas, mes širdingai tariame ačiu visiems tiems Amerikos jaunuoliams, kurie praeityje galbėjo mums šitame sunkiame darbe ir maldaujame jų, kad ir ant toliau prisidėtų savo energija ir pasišventimu prie spartesnio auginimo L. L. S. organizacijos.

P. J. Purvis,
buvęs L. L. S. Pirmininkas.
J. K. Milius,
buvęs L. L. S. Organizator.

KUR GAUTI "SANDARĄ"

Pavienius num. galima gauti kožną savaitę už 5 centus, sekančiose vietose:

BALTIMORE, MD.
L. J. Chipurna, 20 S. Green St.

BOSTON, MASS.
J. Kowal, 34 Cross St.

BROOKLYN, N. Y.
A. Struminsti, 184 Grand St.
"Vien. Liet." 120 Grand St.

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave.

CAMBRIDGE, MASS.
P. Bartkeviče, 877 Cambridge St.
K. Valeckas, 707 Main St.

CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St.

CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.

HAVERHILL, MASS.
S. Zavadskas, 14 Silver St.

LAWRENCE, MASS.
Z. Jankauskas, 70 Lawrence St.
A. Ramanauskas, 101 Oak St.
A. F. Sweetra, 87 Haverhill St.

LOWELL, MASS.
N. Radavičius, 136 Gorham St.

MAHANOY CITY, PA.
Z. Karkauskas, 515 West South St.

NASHUA, N. H.
A. Degasis, 22 High St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.

NEWARK, N. J.
P. Lukša, 314 Walnut St.

NORWOOD, MASS.
J. Pašakarnis, 1100 Wash. St.

PITTSBURGH, PA.
J. A. Katkus, 222 Sagamore St.

PROVIDENCE, R. I.
Liet. Koper. Krautuvėję.

WATERBURY, CONN.
A. Norkus, 869 Bank St.

WILKES BARRE, PA.
J. Mickevičius, 7 Harkins Lane.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

DIDELIS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

"VIENYBĖ"

Išeis neužilgo naujas Lietuvių Dienraštis "Vienybė". Bus tai bepartiviškas pažangos, kulturos, švietimo ir darbo žmonių dienraštis. Musų, obalsis: Vienyti ir šviesti. Bus skyriai jaunuomenės, amatninkų reikalai, pramonės lietuviškos auklėjimas, moterų reikalų aprašinėjimai, iš darbo sryties, visokios apysakos, eilutės, naujausios žinios ir viso pasaulio ir Amerikos; plačiausis laukas žinioms iš Lietuvos ir kova už Lietuvos neprigulmybę. Užsirašykite dabar "Vienybės" dienraščiui šėrus, kurių vienas kaštuoja $10. Priimama jau ir prenumerata: Amerikoje metams: $6.00, į kitas šalis ir Lietuvon: $8.00 metams.

Adresuokite šitaip:

LITHUANIAN DAILY "VIENYBĖ",
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Visas Pelnas Eina Prieglaudos Namo Fondui.

KNYGOS "AMERIKA" naudingumas bei svarba yra tame, kad joje pateipa daug indomių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt.

PLATINDAMI šią kningą padarysite didelę naudą saunes gausite dvigubų piningų vertės, ir padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą.

KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75 CENTAI.

Pinigus ar Money Orderius siųskit:

Lithuanian Allliance of America,
307 W. 30-th STREET, NEW YORK CITY.

Lietuviu aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

Žmogue kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasimasi pasidaro paprociu, ir tuomet žmogus kasosi nejučioms. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino.

Vyrai ir moterįs kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasimosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

RUFFLES

panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.

RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų.

Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkutę. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pačto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Dr. Paul J. Jakma uh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Legislaturos Reprezentantas
ELIHU D. STONE
Advokatas ir Teisų Patarėjas.
Užstatų Komisionierius,
66-67 JOURNAL BUILDING
262 Washington St., Boston, Mass.
Telefonai: Main 3334
Main 2300

REIKALINGA JAUNA MERGINA.

Mokanti dirbti dideliame ofice So. Bostone. Kuri mokėtų vartoti "typerwriter" butų naudingesnė. Rašyk kiek turi metų, ar dabar dirbate kur ar ne ir už kokią algą norėtum pradėti dirbti. Adresuok — So. Boston Post Office, Box 12.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Gerklės skaudėjimas, diegliai krutinėje, influenzos, pasirodymo ženklai.

Ištrink gerklę ir krutinę su

PAIN-EXPELLERIU

ir pridengk krutinę vilnonę materija. Neapsileisk taip, kad tavo pagautas šaltis išsivystytu i pleurisę, pneumoniją, influenza ir i kitokias pavojingas ligas.

Nusipirk šiandiena sau parankiausioje aptiekoje Pain-Expellerio. 35c. ir 65c. butelis.

Tikrieji turi musu vaizbaženkli

IKARA

Nepriimk kitokiu pamainymu arba pamėgdžiojimu.

F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway - - New York

Vietos žinios.

Iš Nut. Liet. Drg. K-to Veikimo.

NLD. K-tas, savo savaitiniame susirinkime Ivaškevičiaus ofice, vas. 3 d., 1920, apkalbėjęs Lietuvos Finansinės Misijos priėmimo reikalus Bostone užgyrė NLD. K-to Valdybos nupirkimą dovanų Lietuvos Misijos nariams—adv. Jonui Vileišiui portfeliaus, maj. Povilui Žadeikui žieminio žipono ir batų, ir nutarė nupirkti auksinę plunksną ir trečiam misijos nariui, kun. Jonui Žiliui, taipgi kaipo dovaną nuo Bostono lietuvių.

Apkalbant NLD. K-to dirbamus darbsu: aukų Lietuvai rinkimą, L. L. Bonų pardavimą, etc., pasirodė, kad tuli gaivalai dirba intrygas, eina prieš Lietuvos laisvę ir kenkia bendram darbui, dirbamam del Lietuvos vargdienių labo. Į pašalinius išgamas kol-kas nutarta tam tikrai reaguoti. Tarp kit-ko pasirodė, kad vieno banketo rengimo komisijos pirmininkas p. J. J. Romanas neišduoda atskaitų. Plačiai apkalbėjus šį dalyką nutarta paskelbti spaudoje sekantis nutarimas:

"Kadangi p. J. J. Roman - Ramanauskas, per gvoltą įsipiršusis į City Club banketo rengimo komisiją ir pasiskelbusis komisijos "adjutantu" neišpildė ar nepajiegė išpildyti NLD. K-tui duotų prižadų finansierių sukvietinė etc., ir tuomi pridarė NLD. K-tui nemalonumų, o ant NLD. K-to asmeniškų ir raštiškų pakvietimų nieko neatsakė, po banketo į NLD. K-to posėdžius neatsilankė ir atskaitų neišdavė, —

Tat mes šiuomi nutariame spaudos pagelba užklausti p. Romano, su kokia intencija jis taip norėjo but prie minėto banketo rengimo ir ar tyčia pridirbo nuostolių Lietuvos gelbėjimo darbą dirbančiam NLD. K-tui ir del ko neišduoda atskaitų.

Taipgi klausiame, kokiu tikslu p. Romanas nuo estrados šmeižė nepartyvį, su pasišventimu už Lietuvos žmonių laisvę kovojantį NLD. K-tą ir jo valdybą.

Taipgi reikalaujame, kad viešai pasiteisintų del įvykusio nesusipratimo su Misijos važiavimu į Montello, Mass., kadangi del to buvo daug polemikų spaudoje, o į Montello buvo važiuota p. Romano parupintame automobiliuje ir jis turėjo žinot apie laukimą ant stoties.

Mes griežtai reikalaujame, kad p. Romanas išduotų atskaitą ir kad pasiteisintų, nes antraip visuomenė apie p. Romaną manys taip, kaip jis savo darbais save užsirekomendavo.

Nuteriot. Liet. Drg. Komitetas.
315 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Jubiliejinis Koncertas ir Prakalbos.

Nedėlioje, vasario 15, 7:30 v. v., So. Bostone Municipal salėje įvyks milžiniškas koncertas ir prakalbos paminėjimui Lietuvos neprigulmybės dviejų metų sukaktuvių. Rengia Nut Liet. Drg. Komitetas. Kompozitorius M. Petrauskas sutaiso koncertinę programą iš gabiausių Naujosios Anglijos solistų. Prakalbos bus iš Lietuvos istorijos ir dabartinių Lietuvos reikalų aiškinimo. Į šią šventę rengiasi Bostono ir apielinkės lietuviai. Tai yra pirma tokia svarbi musų istorijos šventė. Bostono lietuviai, beabejo, ją tinkamai paminės savo skaitlingu atsilankymu ir Lietuvos Laisvės Bonų nusipirkimu.

J. Butkus, sandarietis iš Phoenixville, Pa. praneša "Sandarai", kad jis išvažiuoja į Lietuvą. Atsisveikina ir siunčia geriausius linkėjimus visiems ALTS. nariams.

Influenza Bostone, kaip ir visoj Amerikoje dar vis siaučia. Miršta nedaug. Bostone iš daugybės sirgusių ir sergančių numirė apie 10 lietuvių, jų tarpe Švagždienė, Dom. Paškevičius

"Gabija" rengiasi prie didelio darbo. Pradėjo mokintis milžiniška veikalą, naują komp. Miko Petrausko Operetę "Pirmoj Gegužės", kuri manoma pastatyti scenoj 1 d. gegužės.

"Blinda" bus pastatyta 13 d. kovo, 1920, Lietuvių Salėje.

Balandžio 17 d., Lietuvių Salėje bus pastatyta "Consilium Fakultatis" su nauju personalu.

Vasario 23 d. "Gabija" važiuos į Norwoodą, kur duos puikų vakarą. Yra kviečiami visi muzikos mylėtojai, dėtis prie "Gabijos" choro, ypač jaunimas, kuris daugiausia turi laiko.

Vasario 6 d. choras pradėjo mokinties naujojo veikalo dainas. Atminkite, kad visuomet nebus galima priimdinėti naujų narių, nes tai kliudys mokinimą. Visiems yra proga stot choran iki kovo mėnesio. Repeticijos buna kas pėtnyčią, Lietuvių Salėje, nuo 8 val. vakare.

Kviečiame visus ateiti. Prašome visų draugijų nerengti nieko pažymėtose dienose.

"Gabijos" Spaudos Komisija.

Mirė Bernardas Ziminskas vasario 5 dieną, nuo influenzos. Sirgo tik 3 dienas. Buvo 44 metų amžiaus. Paėjo iš Vilniaus rėd., Trakų apskr.. Nuliudime liko du sunai ir moteris. Jis prigulėjo prie S. L. Šv. Kazimiero Drg., kuri rupinosi laidotuvėmis. **S. Mockus.**

Atsibuvo Prakalbos pereitą nedėldienį, So. Bostono Municipal Salėje surengtos Lietuvos naudai per NLD. K-tą. Kalbėtojai buvo Antanas Ivaškevičius, Mykolas Venis ir kiti. Prakalbos buvo panašios į mitingą, kur buvo puikiai išdiskusuota NLD. K-to ir Lietuvos reikalai. Fin. sekr. J. Valukonis perskaitė visas bilas ir išdavė visas atskaitas. Skaitlingai susirinkę So. Bostono lietuviai, po išdiskusavimo dalykų, užgyrė NLD. K-to veikimą ir velijo jam geriausios kloties darbuoties ateityje. Nors visai nebuvo agituota, vienok susirinkusieji dar ir aukų Lietuvai sudėjo ir L. L. Bonų pasipirko. Visi rimti žmonės pasipikitnę palėpių politikieriais, kurie pakampėse zurza ir bendrą darbą griauna.

Baisi Audra.

Vasario 4 ir 5 dienomis Bostone, kaip ir didėje dayje šiaurinų valstijų buvo baisi audra. Bostone vėjas aplipino sniegais visus namus ir medžius. Daugybė medžių nulaužyta, nuo namų iškabos nudraskyta, stogai apiplėšti. Sniego pridrėbta baisybė, vietomis iki antrų gyvenimų. Gatvėkariai buvo sustotę, visi "tymai" paimta darban sniegavalymui. Prie sniego valymo dirba keliolika tukstančių darbininkų. Pradėjus tirpti sniegui priėjo pilni sklepai vandenio žemuose distriktuose. Bostono gatvės atrodo kaip tranšėjos. Jau 22 metai tokios audros nebuvo, kaip ši. Bostone nuostolių padaryta ant milijono doliarių.

Tas pats New Yorke ir kituose miestuose. Majorai išleido atsišaukimus į gyventojus, kad padėtų valyt sniegą.

Traukiniai vėlijosi po 10 valandų ir daugiau.

Lietuvoje Truksta Gaidų.

Žinomas Lietuvos basso - solistas ir chorvedis Antanas Vaičiunas iš Kauno rašo komp. M. Petrauskui, prašydamas visų Amerikoje išleistų komp. Petrausko gaidų. Rašo, kad dabar Kaune jokio choro nebėra, o kiek turėjo gaidų, tat ankščiau išdainavo. Rašo, kad komp. Petrauskas labai laukiamas Lietuvoje, bet p. Vaičiunas rašo "biški palaukite, kol gyvenimas kiek nusistos, o tada parvažiuokite ir sudarysime operą".

ŠOKIAI!

Rengia L. Y. P. S. L. 7 kuopa
Subatoje,
Vasario - Feb. 14 d., 1920 m.
Pradžia 7:30 val. vak.
LIETUVIŲ SALĖJ,
Kampas E ir Silver Sts.,
So. Boston, Mass.
Grąjis puiki orchestra.
Kviečia **Komitetas.**

Gražus Teatras!

Rengia A. L. T. Sandaros 7-ta kuopa

Subatoje, Vasario-February 28 d., 1920,

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,

Prie E ir Silver gatv., So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare,

ALT. Sandaros 7-tos kuopos artistai vaidins: Dviejų veiksmų tragi-komediją "SUSIPRATO", veikalas iš Amerikos lietuvių gyvenimo, parašytas E. S. Vitaičio. Pirmu kart Bostono lietuviams bus matomas.

Antra komedija "ČEBATAI IŠĖJO", bus vaidinta ALT. Sandaros 9-tos kp. artistai iš Cambridge. Atsilankę į šį vakarą, pamatysite dviejų vietų scenos mylėtojus artistus lošiant, bus gerai pasijuokti iš juokingų scenos vaizdelių ir šį-tą pasimokinti iš veikalo "Susiprato". Kviečiame visus iš Bostonò ir apielinkės į šitą gražų teatrą, pasirupinkite iš kalno tikietus, kad netruktų vietos vėliaus atėjusiems. Tikietai iš laiko gaunami "Sandaros" ofise ir prie kp. narių. ALTS. 7-tos kp. KOMITETAS.

NEPAPRASTAS TEATRAS!

Dalyvaus visos geriausios sceniškos spėkos iš visos apielinkės lietuviškų kolonijų. Atsibus

Panedėlyje, Vasario-February 23 d., 1920

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,

26 Lincoln St., Brighton, Mass.

Pradžia lygiai 6-ta val. Svetainės duris bus atidarytos nuo 5 v. v.

Bus vaidinama keletas gerų komedijų, dalyvaujant gabiausios teatrališkoms spėkoms, k. t. iš Cambridge, South Boston, Brighton ir kitų vietų apielinkės teatrališki rateliai. Už geriausią pasižymėjimą lošime, bus suteikta graži dovana.

Visas šio vakaro pelnas skiriamas vaikų mokyklai: "Spindulėlis."

Todel, kurie prijaučiate šiam gražiam tikslui ir megant gražiai gardžiai pasijuokti, matyti gabiausius lietuvių artistus - lošėjus, nepatingėkite atsilankyti. Tikietus iš laiko galima gauti prie svetainės Lietuvių Kooperacijos krautuvėje. Visus širdingai kviečia

KOMITETAS.

DVIEJŲ METŲ LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS PAMINĖJIMUI

Koncertas ir Prakalbos

BUS NEDĖLIOJE,

Vasario 15 d., 1920,

Municipal Salėj, So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 v. v. Durys bus atidarytos nuo 6 v. v.

Kalbės geriausi kalbėtojai, bus solistai ir solistės, vietiniai, Worcester ir iš kitur. Bus išduodama paliudijimai už aukas Lietuvai ir bus parduodami Lietuvos Laisvės Bonai. Ateikite visi lietuviai!

Kviečia Nut. Li et. Drg. Komitetas.

EILĖS - RAŠTAI SPAUSDINAMI
(Sulig naujos sutarties)
Veikalas bus užbaigtas Balandžio Pabaigoje.

Dailiosios Literaturos Draugija, leidžia veikalą "Svetimoje Padangėje - Pasaulia Verpetuose." Knyga yra padalinta ant šešių skyrių, puikiausia technika, ant geros popieros, gražiai išpuošta paveikslais ir venetomis; didelis formatas — 7X10 col., 200 puslapių; 180 įvairių eilių, dainų, aforizmų, prietikių, parašyta vieno autoriaus sulig dabartinės gadynės. Iš tos knygos kiekvienas išmoks saldžiai nusijuokti ir gailiai nusiverkti; padejuoti ir nusidžiaugti...

Mes kviečiame visus prisidėti prie išleidimo šio gražaus veikalo. Kurie dar neprisidėję, tuojaus prisidėkite! Šiandien laikas paremti musų šitą svarbų ir sunkų darbą. Prisidėdantieji su 10 dol ar daugiau, bus priskaitomi raštų leidėjais ir jų vardai tilps knygos sąraše. Apart - to, duosime dvigubai knygų, t. y. $20.00 dol. už 10.00 knygomis. Prekė šių raštų, pavienio egz. $1.50.

Neišgalintieji su virš minėtą sumą prisidėti, galite nors iš kalno užsiprenumeruoti prisiunčiant $1.00 ir gausite knygą; perkant - gi vėliaus, už tą pati veikalą, mokėsite $1.50. Išleidimas to veikalo mums apseina arti $1.500.00. Tiesa, mes jau turime sudėt pinigų $900.00, bet dar apie 500.-00 turime surinkti. Jo geričiau pinigai suplaukš, tuo graičiau knyga bus atspausdinta.

Iš kalno prisidėdami daug pagelbėsite ir pastumėsite darbą. Dėlei taip didelių iškaščių knygų nedaug spausdiname, tik iš anksto užsisakantieji gausite.

Broliai ir seseris! Norinti įvigyti šį veikalą, siuskite užsakymą ir pinigus dabar!

Kreipkitės pas "D. L." pirmininką, adresu:

A. J. Jokubaitis,
Boston University,
607 Boylston St., Boston, Mass.

LAIŠKAM POPIERA.

25 gatavų popierų del laiškų rašymo tinkamų rašyti į Lietuvą su visokiais gražiais pasveikinimais ir su pritinkančioms eilėms dabar po karės; su visokiais paveikslais ir su dailioms kvietkoms parsiduoda labai pigiai — 4 tuzinai popiepos sù konvertais už $1.00. Agentams duodame gerą uždarbį. Adresuokite:

AGENT FOR RELIGIAUS GOODS,
P. O. Box 73, Chicago, Ill.

REIKALINGAS DARBININKAS TUOJAUS, norėdamas turėti gerą algą, atsišaukite dabar į:

BRIGHTON LIETUVIŲ KOOPERACIJĄ,
24 Lincoln St., Brighton, Mass.

REIKALINGA MERGINŲ

Prie "Shoe Shanks" prisegiojimo, kartu mokinties, gali dasidirbti net iki $20.00 ir $22.00 į savaitę.

AM. SHOE FINDING CO.,
423 Broadway, So. Boston, Mass.

Ant Išrandavojimo Krautuvė.

Per 15-ką metų buvo užimtas per šiaučių. Atsakanti vietą. Randos į mėnesį $15.00. Kreipkitės:
300 East 8th St.,
So. Boston, Mass.

LINKSMUS ŠOKIAI!

Rengia Jaunimo Ratelis

Užgaveniu vakare, Vasario-Feb. 17 d., 1920

LIETUVIŲ SVETAINĖJE,

Kampas E ir Silver Sts., South Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare,

BUS PUIKIAUSIA ORCHESTRA.

Visus kviečia **Jaunimo Ratelis.**

LIETUVIŠKOS ATVIRUTĖS

"SANDAROS" Knygyne randasi pardavimui sekančios tikrai lietuviškos atvirutės:

1. Lietuvos Ukininko Grinčia,
2. Lietuvos Ukininko Namas.
3. Lietuvos Ukin. Vaizdelis.
4. Vilniaus reginys žiurint nuo Vilijos,
5. Vilniaus Katedros Bažnyčia,
6. Petro Rimšos "Artojas",
7. Šiaulių miesto rinka,
8. Vasarinis Vilniaus Teatras,
9. Petro Rimšos "Močiutė",
10. Trakų pilies griuvėsiai,
11. Gedimino pilies griuvėsiai,
12. Gedimino kalno vaizdelis,
13. Trakų Ežeras ir pilis.
14. Sodžiaus vaizdelis "svečių belaukiant,
15. Šv. Oonos Bažnyčia Vilniuje,
16. Dr. V. Kudirka Lietuvių Rašytojas,
17. Lietuvaitės, gražus vaizdelis.

Kaina — 2 už 5 centus, 12 iž 25c. Į kitus miestus siunčiat pašta mažiau 4 nesiunčiam. Perkupčiam leidžiam gerą nuošimtį. Pasiskubinkite pakol išbaigsime. Užsisakant ir pinigus siunčiant, adresuokite:

"SANDARA" BOOK DEPT.

366 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Į LIETUVĄ

SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ A. RAMANAUSKO BANKAS SEKMINGAI IR UŽTIKRINANČIAI.

KREIPKITĖS:

A. RAMANAUSKAS

101 Oak Street, Lawrence, Mass.

Taipgi darome visokius paliudijimus, daviernastis, prisiegas, išjieško paskolas ir tt.

Banko ir pinigų siuntimo prižiurėtojai:
JONAS D. SEKYS,
JUOZAS J. URBŠA.

Notaras JONAS D. SEKYS.

Vieta atidara kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, o subatomis iki 10 val. vak.

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk savų grosernių pirkti šios duonos

T. H. BEST'S CELEBRATED MILK BREAD BEST IN THE WORLD

GROCERS BAKING COMPANY
21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.